25

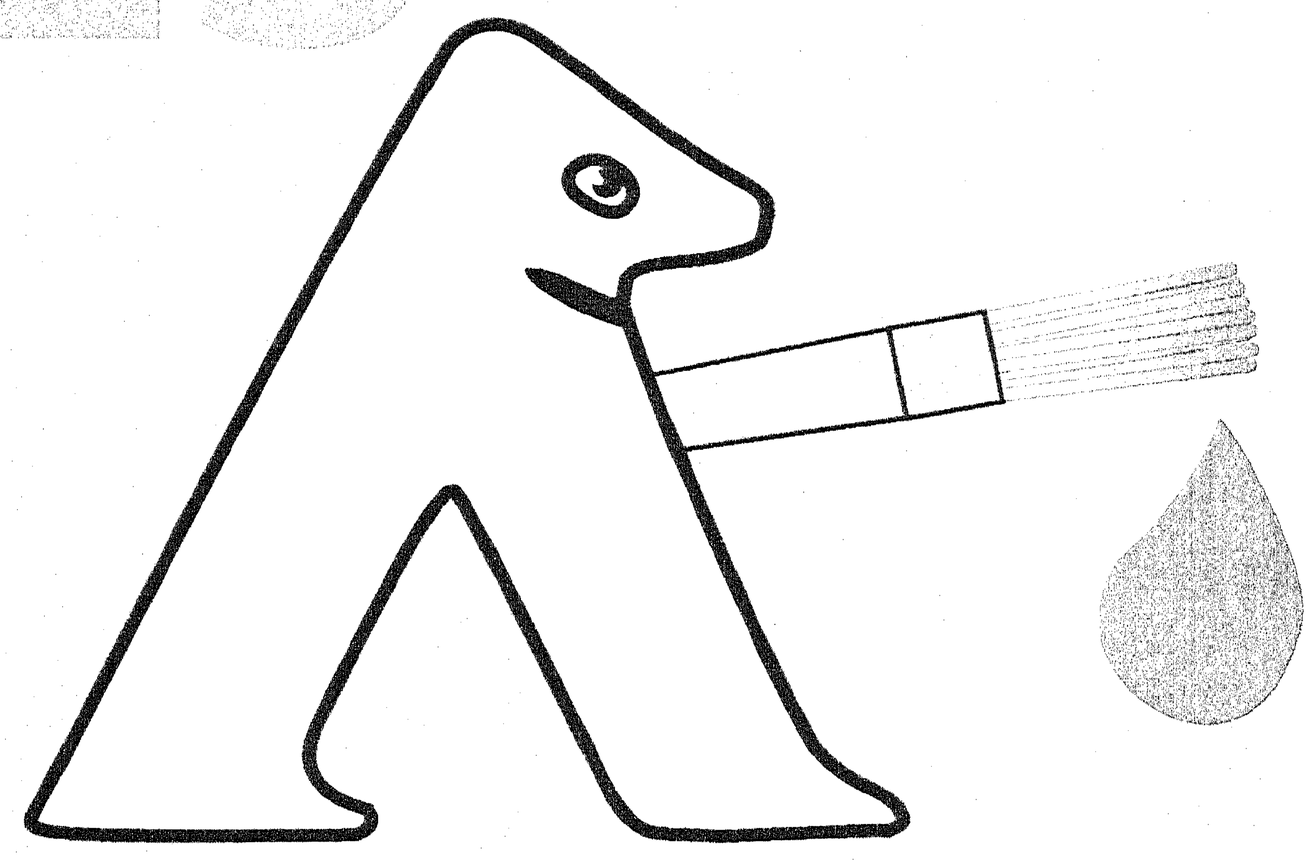

ART

R.T. Baanders

1971 - 1996

25

R.T. Baanders

1971 - 1996

CWI BIBLIOTHEEK
3 0054 00049 090

Inhoud

VOORWOORD 5

25 jaar onder de rook van de Drukkerij 7
De rokers

Van "Art" tot Covers 9
Chester, Dini, Josi en Minnie

Bij het 25-jarig jubileum van een medeschorpioen 11
Miente Bakker

Een voorbeeld 13
Peter Dijkhuis

Tobias en het wijnkalf 15
Peter van Emde Boas

De ideale programmeeromgeving volgens Tobias (1982) 19
Jan Heering

Een magische gebeurtenis 21
Elsa Herweijer

Eenhoorns 23
Theo M.V. Janssen

Kerstman 27
Jan Kok

Een illustratie van Tobias bij mijn proefschrift 29
Tom Koornwinder

Enkele illustraties rond de wetenschapsvoorlichting 31
Henk Nieland

Bij nader inzien, oftewel: zoek de 25 33
Herman te Riele

Pijltjes of zeiltjes 35
Hans Schumacher

Een echte Baanders 37
Joke Sterringa

Tobias, de artvogel boven de Bèta's 39
Jacques de Swart

Sleutelgeld & T. Baanders 41
Paul Vitányi

Bijlagen 43

Voorwoord

Het jaar 1996 zindert van de jubilea. Niet alleen de Stichting Mathematisch Centrum maar ook vele andere bedrijven en/of instellingen vieren hun 50-jarig bestaan. Niet verwonderlijk want het jaar 1946 was het jaar van de werkelijke start van de wederopbouw. Zo dachten vele jonge echtparen er ook over en startten een gezin want hun kinderen waren een belofte voor een betere toekomst. Onze Tobias is zo'n kind uit die generatie en hij viert dit jaar zijn 25-jarig jubileum als werknemer bij de SMC en dat is een felicitatie waard.

Tobias heeft zijn aanwezigheid als ontwerper bij de SMC altijd kunnen laten zien. Zijn ontwerpen zijn ontelbaar en variëren enorm. De SMC/CWI huisstijl, tekeningen van wiskundige modellen, illustraties, logo's voor aanverwante instellingen en/of bedrijven spreken voor zichzelf. Het is niet mogelijk alles te laten zien wat hij gemaakt heeft in de afgelopen 25 jaar. Toch is het bij een jubileum van een ontwerper niet denkbaar niets van zijn ontwerpen te laten zien. Het idee van een boekje was er al gauw en gelukkig was een aantal collega's bereid een bijdrage te leveren. Ik moet zeggen dat er de nodige voorpret is geweest, want er kwam heel wat los. Niet alleen anekdotes maar ook soms wat wonderlijke illustraties. De collega's van de Publicatiedienst hebben met veel plezier dit boekje in elkaar gezet. Het bijzondere van dit boekje is dat het omslag en sommige illustraties van collega Wim Tossijn zijn, grafisch ontwerper in opleiding.

Ik wens je veel lees- en kijkplezier en reken op nog vele jaren van plezierige samenwerking.

Francien J.G. Goudsbloem — 1 maart 1996
Hoofd Facilitaire Dienst

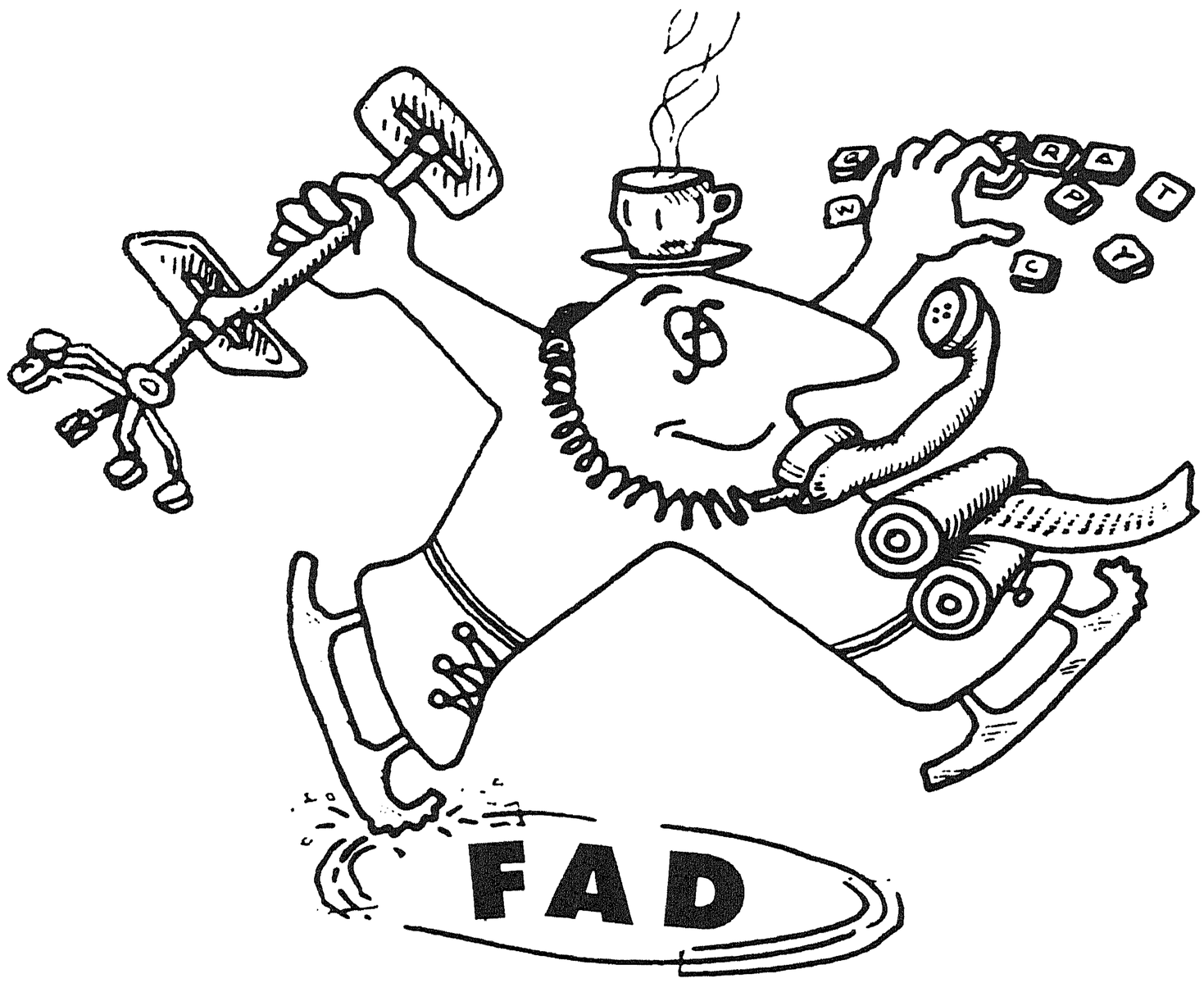

25 jaar onder de rook van de Drukkerij

Het was nog maar 25 jaar geleden dat wij elke morgen in de 2e Boerhaavestraat met een kopje koffie en natuurlijk een sigaretje onze dag begonnen.
Tobias kwam dan binnen, wat later natuurlijk, want hij werkte wat langer door, jongens even stoppen hoor, tijd voor een kop koffie (van mientje) en een sigaret want anders kom ik (tobias) de dag niet door.
Zo paften we eerst een aantal jaren het MC blauw, met toestemming van Tobias, want voor hem was toen het sigaretje nog heilig.

De 2e Boerhaavestraat ging, de Kruislaan kwam, wanneer weten we niet precies maar Tobias stopte met roken, en dat was natuurlijk een blijde gebeurtenis, héél verstandig en nog gezond ook.
Tegelijkertijd met het stoppen met roken ging Tobias over op de sport, schaatsen werd zijn lust en leven, jaarlijks schaatst hij vande Vinkeveenseplassen via Oostenrijk naar Finland, en dat zonder een sigaretje, maar niet zonder een hoop verband en natuurlijk een geldige ziekenfondskaart.

Dat Tobias stopte met roken was knap, niet iedereen kan of wil dat, hij ging het niet-roken dan ook promoten op zijn eigen nogal doordrammerige manier, de meest afschrikwekkende platen, foto's, of krantenartikelen werden aan iedereen getoond die met een sigaretje bij hem in de buurt of minstens binnen een straal van 50 meter van hem stonden.

Maar Tobias heeft gelijk je gezondheid gaat boven alles, ook als je schaatst, als we daar even op terug mogen komen, het is 25 november het heeft 's nachts 2 graden gevroren, en Tobias vertelt vol trots de volgende dag dat hij toch als eerste de Vinkeveenseplassen heeft getrotseerd op de schaats.

Iedereen moet doen wat hem het beste lijkt, roken of schaatsen,
je gezondheid of je leven.
Als je ergens voor of tegen bent mag je dat best promoten,
zo zullen wij hopelijk met Tobias nog lang over deze onderwerpen
kunnen bakkeleien.

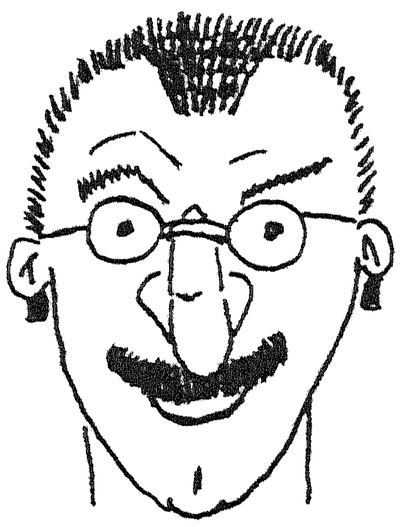

Van "Art" tot Covers

Als een wiskundige een specifiek wiskundig symbool of een tekening nodig had wat Ditroff (LaTeXwas nog niet aan de orde) niet aan kon, dan was Tobias de aangewezen persoon om dat "even" te maken.
Vaak genoeg liet hij dan zijn pasgemaakte schilderijen (net niet nat meer) aan ons zien.

Dan de opdrachten om ontwerpen te maken voor de omslagen van de vele proefschriften die toen door de typekamer werden verzorgd.
De samenwerking was toen nauwer dan nu, wat dat betreft zijn wij nu eigenlijk meer buurtjes.

De meeste van ons kennen Tobias dan ook als een vriendelijke, geduldige en hulpvaardige collega, die goed kan luisteren, of als je in een dip zit je dan probeert op te beuren. En een heer zoals hij is: hij zal bijvoorbeeld niet aarzelen je in zijn riante Buick een lift naar het Muiderpoort station te geven.

Maar er zijn ook momenten van hevige discussies geweest waarbij ooit een asbak door de lucht vloog. En voor een dolletje in de gang is Tobias ook altijd te vinden, zo kreeg hij eens per ongeluk een karateschop in de edele delen, wat hij niet kon waarderen, nee we noemen geen namen. Vaak werden ook diepgaande en interessante gesprekken gevoerd en dit gebeurt nog steeds.

Dat hij artistiek gezien goed is, staat buiten kijf. Een meester ook? Hoe vaak hebben we hem niet horen zeggen "ik ben de enige MC'er die niet heeft hoeven te solliciteren, maar gevraagd is". Hij heeft interesse in talen, trouwens hij kan aardig overweg met Italiaans. Dikwijls was hij niet eens met de teksten die hij ontving t.b.v. folders, etc. en stormde dan de kamer binnen met de mededeling dat er tekstueel gezien niets van klopte; vaak had wel hij gelijk. Deze "bemoeizucht" werd hem niet altijd in dank afgenomen door de opdrachtgever, maar ja zo is hij nou eenmaal, wat hij doet moet dan ook goed zijn, geen halfbakken werk afleveren.
Wij hopen Tobias dan ook nog heel lang als collega te mogen hebben.

Chester, Dini, Josi en Minnie

Bij het 25-jarig jubileum van een medeschorpioen

Mijn oudste herinnering aan Tobias dateert van 1974, toen de scheidende chef van de publikatiedienst, Joop Hillebrand, op een afscheidsbijeenkomst over Tobias zei:

"Tobias is een kunstenaar en kunstenaars zijn moeilijke mensen. Maar toch hebben we goed samengewerkt."

Een iets minder oude herinnering is de manier waarop we merkten dat we op dezelfde dag jarig waren: we kwamen elkaar op die dag in de banketbakkerij bij het oude MC tegen.

Deze anekdotes dateren uit de tijd dat ik slechts zeer incidenteel bij Tobias een tekening bestelde. Ik kreeg pas goed met Tobias te maken, toen ik redacteur van Nieuw Archief voor Wiskunde werd en van andere bladen als de CWI Quarterly en het Jaarverslag SMC. Af en toe moest ik wel weer eens aan de woorden van Joop Hillebrand denken, maar ik kan niets anders zeggen dat Tobias altijd piekfijn werk heeft afgeleverd, zij het soms wat aan de late kant.

En dan is het voor Tobias nu ook zover. Hij ging 25 jaar geleden vlak voor zijn 25ste een dienstverband voor het leven met het MC aan, waarschijnlijk zonder dit te beseffen. Ik wens hem een plezierige jubileumdag en nog veel succes met de resterende 15 jaar.

Miente Bakker

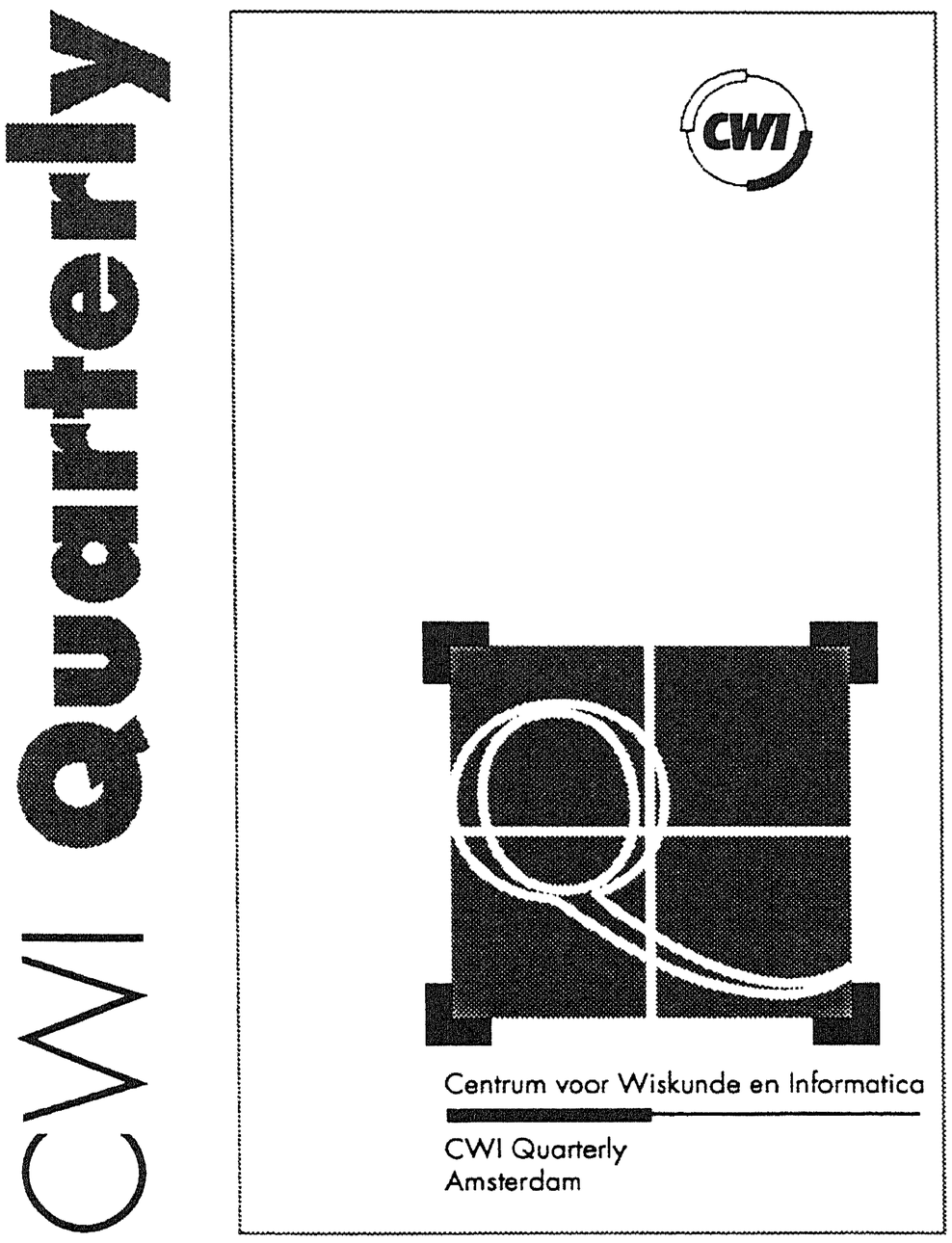

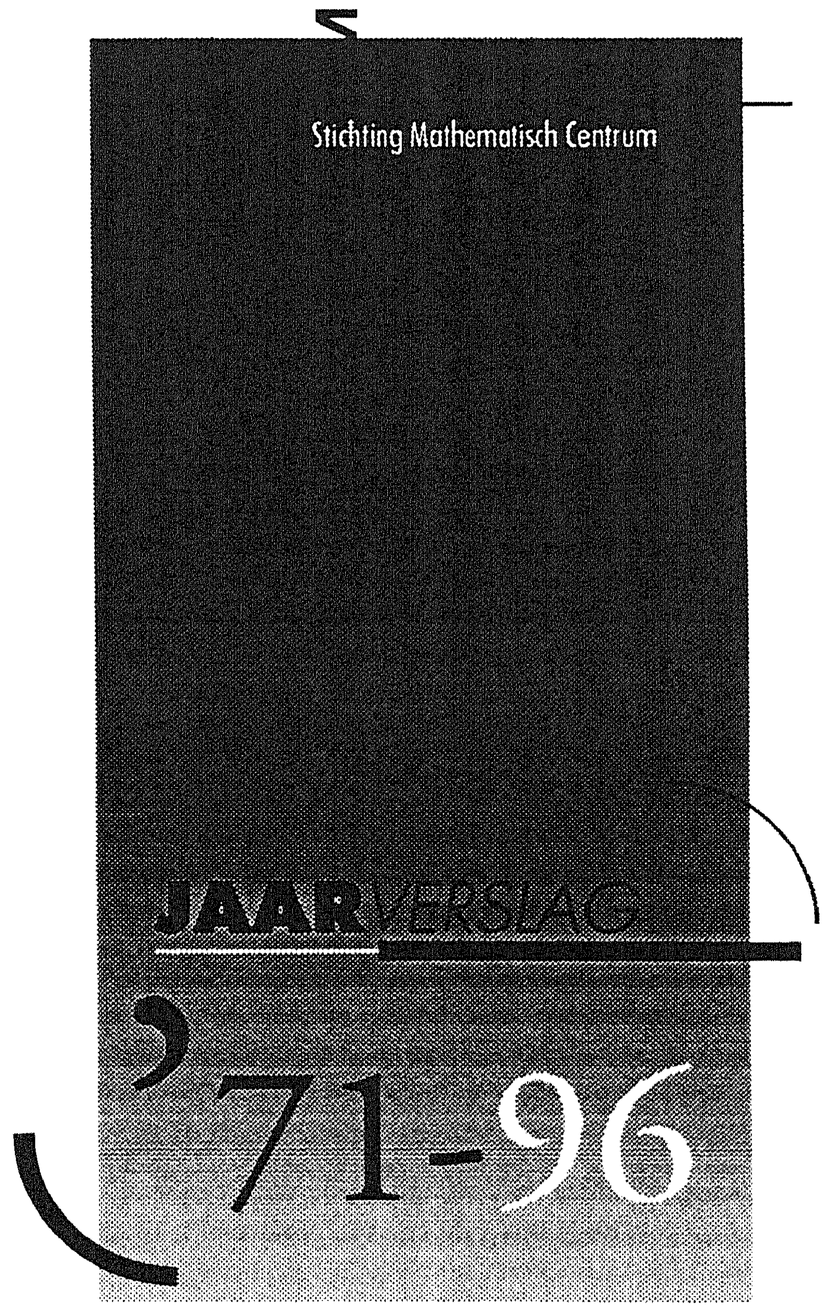

Een voorbeeld . . . . . .

Tobias heeft altijd veel interesse getoond op maatschappelijk en sociaal gebied. Zo is hij altijd aanspreekbaar om (meest in z'n vrije tijd) zijn talenten ook te gebruiken voor meer "alternatieve" produkties. Toen in 1980 Lelystad een gemeente werd en er op dat moment ook nog sprake was van de vestiging van een kernenergie-centrale was hij zonder meer bereid mee te werken aan het "aanpassen" van het trotse, nieuwe gemeentelijke wapen. Zo kon het gebeuren dat beide wapens bijna gelijktijdig gepresenteerd werden. Deze, in die tijd toch wel pittige "ombouwing" (zie het rechter leeuwtje en de strijdlustige blikken) haalde de landelijke pers als teken van "leven" in deze jonge polderstad.

Peter Dijkhuis

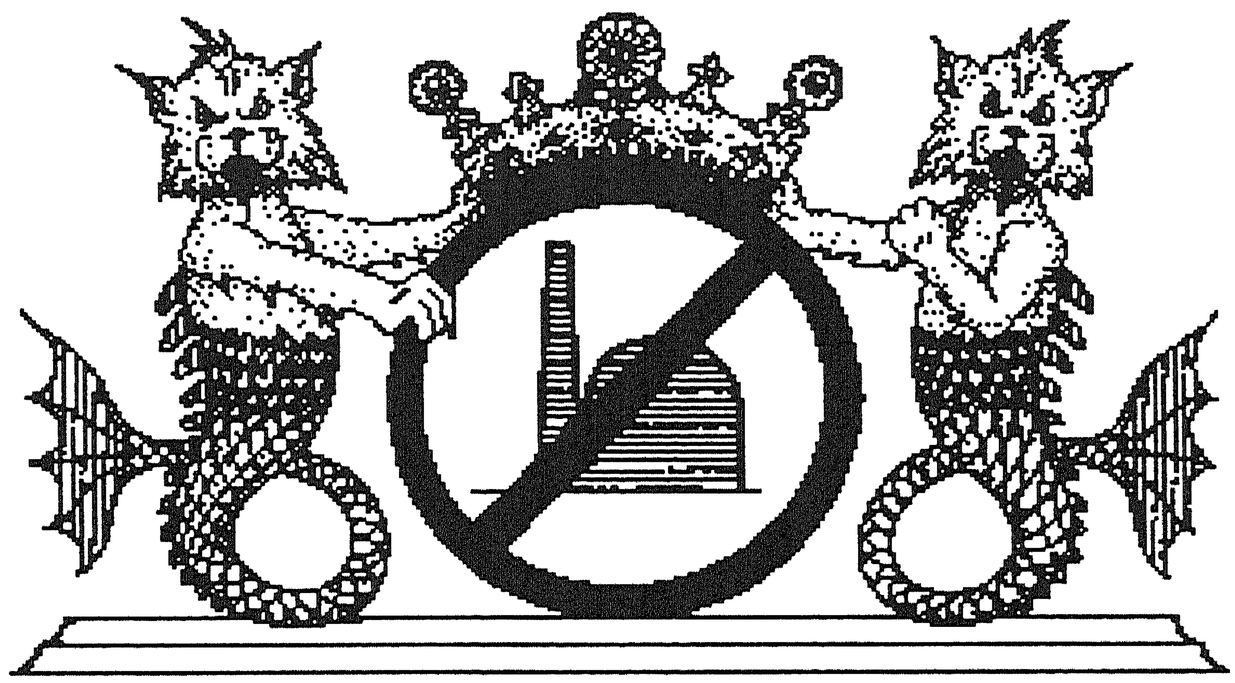

Lelystads energie edukatief komitee

Tobias en het wijnkalf

Het leven van een kunstenaar is soms zwaar en ongemakkelijk. Uiteraard hoort het bij dit vak te leven in een toestand van permanente onzekerheid waar het de basis van het economisch bestaan betreft, maar daarover wil ik het vandaag niet hebben. Tenslotte gedenken wij vandaag een jubilaeum dat getuigt van het tegendeel: Tobias is 25 jaar verbonden aan het SMC/CWI, en dat geeft enige vorm van vastigheid. Neen, het gaat mij om de ongemakken veroorzaakt door opdrachten van goedwillende lieden die niet beseffen wat zij aan problemen oproepen. Ik wil U dit illustreren met het voorbeeld van de wijze hoe wij in 1975 Tobias het veld in hebben gestuurd om te zoeken naar een wijnkalf.

Ik hoor U al vragen: *wat is een wijnkalf?*. Dat is simpel: een wijnkalf is een kalf dat geboren wordt rond de wijnmaand. Het generieke kalf wordt echter in het voorjaar geboren en is dus zeker geen wijnkalf. En als al door een foutje in de natuur, dan wel door labberij van de agrarier alsnog een wijnkalf optreedt is het minder aannemelijk dat dit tijdens de herfststormen in het weiland aangetroffen zal worden. Toch hebben wij Tobias er naar laten zoeken, en met redelijk succes. Hierbij kan worden opgemerkt dat hij, gevoed door deze ervaring, enkele jaren later er ook in is geslaagd een kudde eenhoorns te vinden tot in de grot van Lasceaux toe.

De bewuste opdracht aan Tobias is een uit een reeks opdrachten die ik hem in het verleden heb mogen verstrekken.

Mijn eerste vraag naar een artistiek ontwerp van Tobias betrof een aantal attributen bij mijn proefschrift. Het is daarbij van belang te beseffen dat mij proefschrift Abstract Resource-Bound Classes in het najaar van 1974 een revolutie vormde jegens een groot aantal tradities zoals zij in die jaren op het Mathematisch Centrum werden gehanteerd. Proefschriften hadden een grijze kaft met daarop de titel en de auteur, maar zeker geen afbeelding. Het titelblad bevatte de reglementair voorgeschreven tekst in een rechthoekig kader dat geen recht deed aan de syntactische structuur van deze rituele formules.

Beide restricties hadden mijn wrevel opgewekt, en ik was vermetel genoeg om mij eraan te ontrekken. En zo ontwierp Tobias voor de cover van mijn proefschrift op basis van een prentje dat ik vervaardigd had tijdens een rondvlucht aan boord van een door Bob Constable bestuurd vliegtuig een zeer grofrasterige afbeelding van de Cornell University, die zich slechts met moeite als luchtfoto laat herkennen. Het heeft maanden geduurd alvorens mijn gewaardeerde coreferent Juris Hartmanis een keer voldoende afstand tot dit boekje heeft genomen om het Aha Erlebnis te ervaren zijn eigen campus op de cover terug te vinden. Het titelblad bevat de structurele elementen uit het promotiereglement in nette gecentreerde vorm, conform een klassieke traditie (waarbij ik mij heb weerhouden om in de stijl van de eerste helft van de 20e eeuw per regel het font te laten varieren). Als putch is de actie geslaagd; kale titels op covers zijn op het Centrum vrijwel uitgestorven en de rechthoeken op het titelblad heb ik sindsdien niet meer aangetroffen. Ik wil overigens hierbij ook nog de door Tobias getekende schildpad vermelden die op het receptiekaartje prijkt en die wij nadien schaamteloos hebben gebruikt voor een bedank- en tijdelijk verhuiskaartje.

Een andere reeks opdrachten vormde de viermaandelijkse fotopagina's voor het EATCS bulletin. De toenmalige editor van het EATCS Bulletin (Herman Maurer) had enkele keren

een aantal pagina's met foto's opgenomen, maar liet mij in de zomer van 1979 nadat ik hem een stel foto's ter publicatie had doen toekomen weten dat de technische problemen inmiddels te groot waren om deze inmiddels zeer gewaardeerde Centerfold verder in Graz te kunnen verzorgen. Ik vond op het Mathematisch Centrum voldoende support om deze klus naar Amsterdam te halen, en heb 10 jaar lang de functie van Picture Editor van het EATCS bulletin mogen vervullen. Dit kon ik bij gratie van het feit dat Tobias gedurende die gehele periode voor bijna 30 afleveringen van het EATCS bulletin (afleveringen 8 tem 38 met slechts enkele onderbrekingen) de technische verzorging van de fotopagina's heeft verzorgd. Mijn dank strekt zich ook uit tot de heren Zwarst en Schippers die aan dit werk ook substantiële bijdragen hebben geleverd.

Iedere vier maanden kwam ik bij hem langs met enkele mapjes met foto's en bijbehorende teksten en Tobias maakte er rasters van en uitsneden voor de pagina's (waarbij het altijd een puzzel was niet te zondigen tegen de permutatie die de kloof tussen de moederbladen en de uiteindelijke tijdschriftpagina's overbrugt). Dankzij de opkomst van de tekstverwerking werd het werk in de laatste jaren steeds eenvoudiger doordat de teksten regelrecht via de laserprinter konden worden aangeleverd; het verzorgen van de lay-out bleef echter handwerk.

Na tien jaar hadden wij er geen van allen meer zin in. Het editorship berust sinds aflevering 39 (Oct 1989) bij Manfred Kudlek te Hamburg, die na enige initiële strubbelingen dit centerfold in nog ruimere omvang in leven weet te houden.

Het wijnkalf speelde een rol bij een van mijn opdrachten in de privé sfeer. Tobias heeft de geboortekaartjes voor mijn drie zonen verzorgd. Wij huldigden het bijgeloof dat de naam van de baby niet voor de geboorte bekend mocht worden gemaakt. Om toch aan het kind in aanleg te kunnen refereren werd een tijdelijke naam gekozen, en zo zijn mijn zonen Donald, Caspar en Evert de periode voorafgaande aan hun geboorte doorgekomen onder de respectiefelijke namen Snoet, Takkie en Ada. Snoetje is een kalf dat de hoofdrol speelt in het verhaal *Het herdertje* dat is opgenomen in de bundel *Heilige Kerstnacht* van C.M. van Hille-Gaerthé, een redelijk drakerig verhaal waarmee mijn schoonmoeder nog is opgevoed. Takkie is de naam van een pop waarmee mijn schoonmoeder heeft gespeeld. Slechts de naam Ada heeft hedendaagse connotaties: vanwege preoccupatie met de schedelomvang van de baby misbruikten wij de naam van de rond die periode onder auspiciën van DOD ontwikkelde waterhoofdprogrammeertaal ADA.

Het geboortekaartje diende uiteraard geïnspireerd te zijn door de naam die door de geboorte in onbruik zou geraken. Ten slotte diende ook het ontwerp van het kaartje voor de familie een verrassing te zijn.

Voor Ada (Evert) beschikten wij over een echografische prent van de boreling voor de geboorte; deze bleek echter onbruikbaar voor reproductie, weshalve het bewuste kaartje een zuiver grafisch ontwerp vertoont. De kaart voor Caspar is ontworpen op basis van een klassiek portret van Takkie, dat later in het ook door Tobias ontworpen bedankkaartje is ingeruild tegen een dubbelportret van Donald met zijn jonge broertje.

Voor Snoet was er echter een probleem. Het bewuste boek uit 1928, zo het nog in bezit van de familie was, vertoefte bij de schoonouders die uiteraard niet geïnformeerd mochten worden over de aanleiding voor onze belangstelling naar de illustraties van Snoet. Toch hadden wij een tekening van een kalf nodig. Daarom vroegen wij aan Tobias om even een kalf aan te leveren voor het kaartje.

Tobias kwam al spoedig tot het inzicht dat hij voor dit doel wel eens naar kalveren wilde

kijken. Helaas: dit hele verhaal speelde zich af in de periode September/October, en dit verklaart hoe het komt dat wij Tobias naar een wijnkalf hebben laten zoeken.

Inmiddels is het bewuste boek alsnog in ons bezit gekomen. Ik wil dan ook deze gelegenheid (waarvoor ik de initiatiefnemers erg dankbaar ben dat zij mij hierbij hebben betrokken) gebruiken om Tobias in de gelegenheid te stellen kennis te laten maken met de originele Snoet opdat hij het kan vergelijken met zijn wijnkalf.

Tobias, nog vele gelukkige jaren en dat je nog veel fraaie ontwerpen mag produceren.

Peter van Emde Boas
ILLC, FWINS, Universiteit van Amsterdam,
Plantage Muidergracht 24, 1018 TV Amsterdam

Hij liep naar binnen.
"Snoetje is ziek," zei hij tot zijn vader.

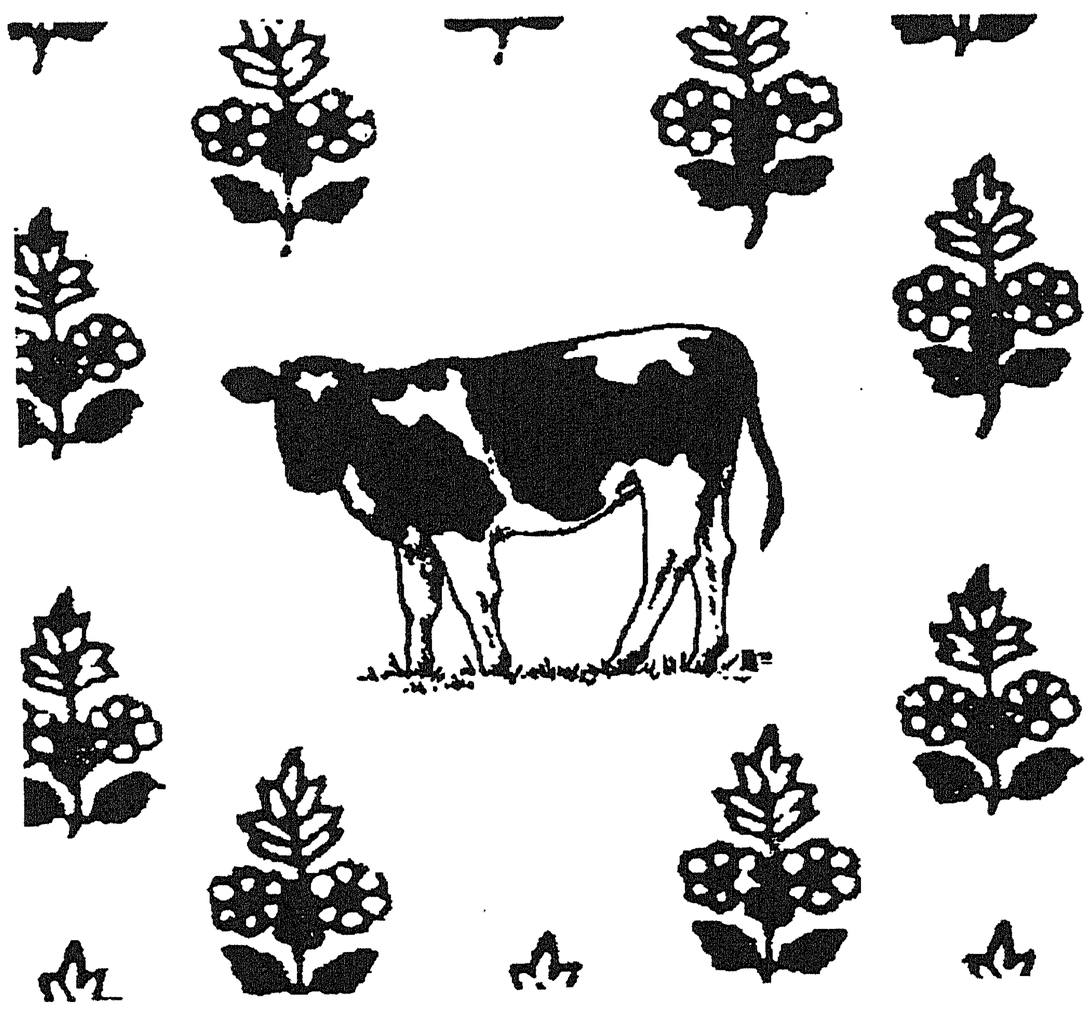

De ideale programmeeromgeving volgens Tobias (1982)

Op het CWI en elders meent men dat programmeurs alleen productief kunnen zijn achter zware zonneschermen. Het kenmerk van de afgebeelde programmeeromgeving is juist dat elke zonwering afwezig is. Op zo'n manier in het probleem de oplossing te kunnen zien vereist een hoge graad van originaliteit en een onbevooroordeelde blik. Na windows is dit de ontdekking die programmeeromgevingen het sterkst heeft beïnvloed.

Jan Heering

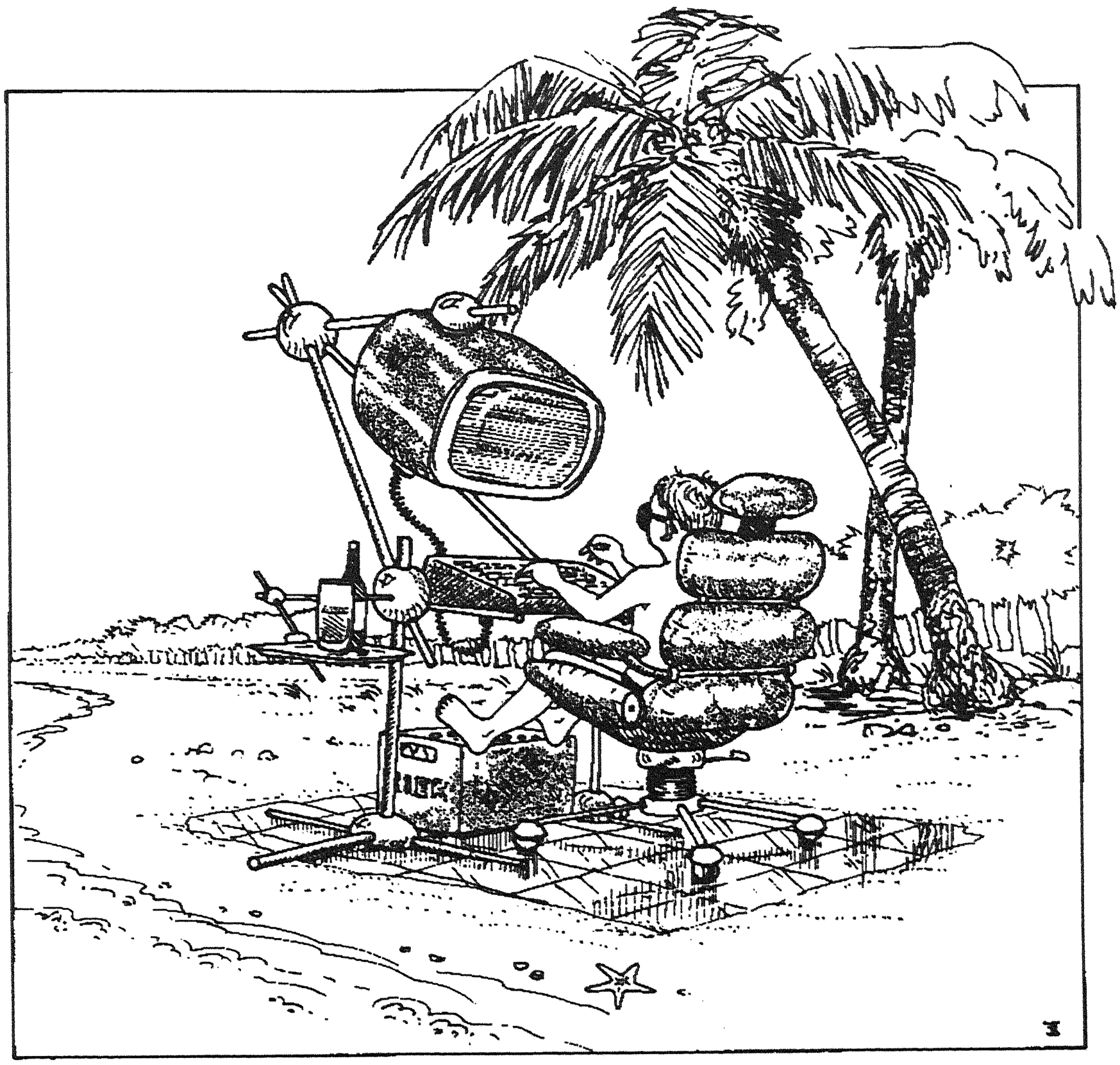

Een magische gebeurtenis

Tobias,
Voor mij was het een "magische" gebeurtenis, jou te leren kennen zo'n zestien jaar geleden toen ik in de bibliotheek van het MC kwam werken.

De eerst keer dat ik jouw werk mocht zien op een expositie in Galerie Mokum. Ik voelde mij een beetje verloren in een voor mij vreemd gezelschap. Maar zeker één schilderijtje trof mij diep in mijn ziel: Icarus - wegvliegen van de aarde, de zon tegemoet! Sindsdien heb ik nog vaak mogen wegvliegen van hier, de magische wereld van jouw schilderijen in!

Grapjes, leuke schetsjes, mooie tekeningen en zelfs een enkel fascinerend schilderijtje vormen de kleine verzameling van jouw werk, die ik koester omdat deze vele bijzondere herinneringen aan jou vertegenwoordigt.

Een van de eerste uit mijn verzameling? De ex-libris die je voor deze boekenwurm maakte:

Elsa

Eenhoorns

Theo M.V. Janssen
Dept. of Math. and Comp. Sc., Univerity of Amsterdam

Tobias heeft mijn proefschrift rijkelijk met eenhoorns geillustreerd. Dat kwam zo.

Mijn proefschrift gaat over Montague Grammatica, dat is een wiskundig-logische analyse van natuurlijke taal. Het basisartikel over Montague grammatica (Montague 1973) geeft een oplossing van het aloude probleem van intensionele contexten. Een voorbeeld hiervan vindt U in (1) en (2).

(1) Jan vindt een eenhoorn

(2) Jan zoekt een eenhoorn

Deze twee zinnen lijken sprekend op elkaar; het enige verschil is een ander werkwoord. Maar qua betekenis verschillen de zinnen hemelsbreed. Als zin (1) waar is, dan mag je concluderen dat er een eenhoorn bestaat. Maar als zin (2) waar is dan hoeft er helemaal geen eenhoorn te bestaan. Je kunt iets zoeken dat niet bestaat. Het probleem is nu een betekenis analyse te geven waarin dit het geval is, en waarin toch verschil is tussen het zoeken van een eenhoorn en van een centaur. Door deze voorbeeldzinnen is de eenhoorn het 'handelsmerk' van Montague Grammatica geworden.

Het leek me leuk om ieder hoofdstuk van mijn proefschrift te illustreren met een tekening van een eenhoorn waarin het thema van het hoofdstuk verluchtigd wordt. Hieronder staat een selectie, vergezeld van een toelichting. De volledige collectie is, behalve in het proefschrift, ook opgenomen in de tractversie (Janssen 1986*a*, Janssen 1986*b*).

References

Janssen, T.M.V. (1986*a*), *Foundations and Applications of Montague Grammar: part 1, Philosophy, Framework, Computer Science*, number 19 *in* 'CWI tract', Centre for Mathematics and Computer Science, Amsterdam.

Janssen, T.M.V. (1986*b*), *Foundations and Applications of Montague Grammar: part 2, Applications to Natural Language*, number 28 *in* 'CWI tracts', Centre for Mathematics and Computer Science, Amsterdam.

Montague, R. (1973), The proper treatment of quantification in ordinary English, *in* K.J.J. Hintikka, J.M.E. Moravcsik & P. Suppes, eds, 'Approaches to natural language, Synthese Library 49', Reidel, Dordrecht, pp. 221–242. Reprinted in Thomason (1974, pp. 247-270).

Thomason, R.H. (1974), *Formal Philosophy. Selected Papers of Richard Montague*, Yale University Press, New Haven.

Figure 1: **Hoofdstuk IV: The PTQ fragment** . PTQ is de afkorting van de titel van het bronartikel over Montague grammatica. Daarin staan de voorbeeldzinnen die hierboven besproken zijn. Het zal U duidelijk zijn wat John hier aan het doen is; zeker geen centaur zoeken, want die heeft geen gouden hoorn.

Figure 2: **Hoofdstuk V: Variants and deviations** Montague grammatica geeft een mooi, wiskundig elegant framework voor de analyse van taal. Verscheidene linguisten wilden zich er niet aan houden, en vonden het nodig om hun eigen, afwijkende ideeën in het framework op te nemen. Het resultaat is minder fraai, en mag (mijns inziens) eigenlijk geen Montague grammatica genoemd worden. Deze eenhoorn (is het er wel een?) illustreert dit.

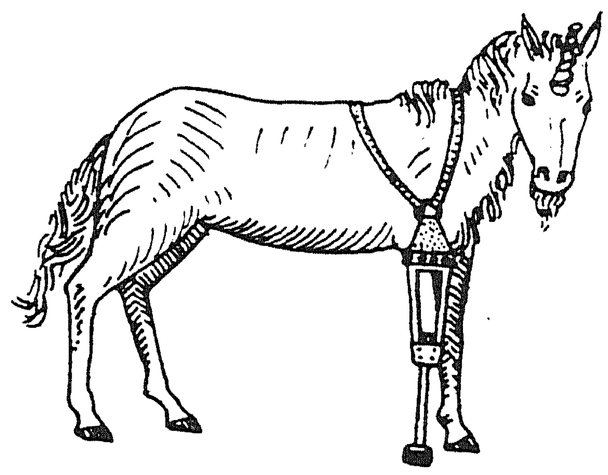

Figure 3: **Hoofdstuk VI: Partial rules** Taalkundigen hebben de nijging om regels te gebruiken die partieel zijn: regels die slechts toepasbaar zijn voor bepaalde inputs. In dit hoofdstuk bepleit ik de introductie in Montague grammatica van een typensysteem en het gebruik van regels die voor alle inputs van een bepaald type gedefinieerd zijn. Partiele regels zijn wiskundig niet zo fraai. Deze eenhoorn met defecten ziet er daarom zielig uit.

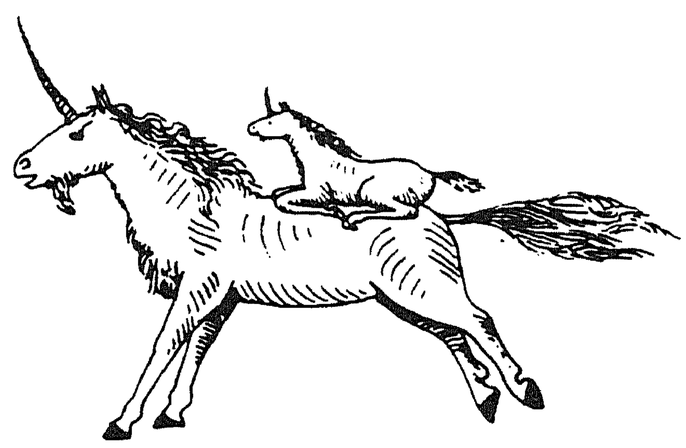

Figure 4: **Hoofdstuk VIII: Relative clause formation** Een zin kan een ingebedde bijzin bevatten. Bijvoorbeeld *Jan vindt een eenhoorn die een gouden hoorn heeft.* En die constructie kan herhaald worden *Jan vindt een eenhoorn die een gouden hoorn heeft die schittert in de volle maan.*. Deze structuur van inbeddingen wordt gesuggereerd door eenhoorns hierboven.

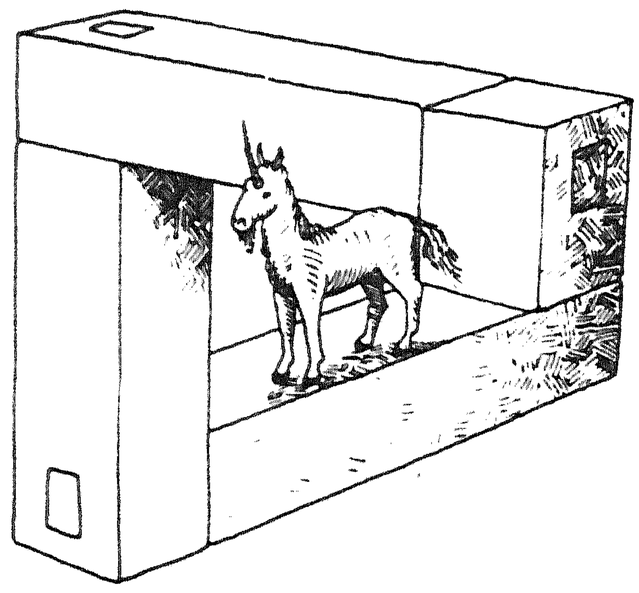

Figure 5: **Hoofdstuk IX: Scope Ambiguities** Als de volgende zin waar is, wie komt er dan naar het CWI? *De president van de Verenigde Staten zal in 2021 het CWI bezoeken wegens het 75 jaar bestaan.* Is het Clinton, die dan allang geen president meer zal zijn? Of is het degene die dan president is? Het bekenisverschil wordt bepaald door het bereik (de scope) van de tijdsaanduiding 2021. Valt alleen het bezoeken onder de scope, of ook de president? De figuur is evenzo ambigue; staat de eenhoorn op, of binnen de balken?

Kerstman

Een tekening die (gedeeltelijk) aan de censuur ontsnapt is. Kennelijk een ontwerp voor de traditionele SMC-nieuwjaarskaart.

Jan Kok

Een illustratie van Tobias bij mijn proefschrift

Op 5 februari 1975 verdedigde ik mijn proefschrift "Jacobi polynomials and their two-variable analogues" aan de Universiteit van Amsterdam. Het proefschrift was gedrukt bij het Mathematisch Centrum. Het team van de drukkerij verraste mij met een paar speciale exemplaren van het proefschrift, waaraan op één van de eerste pagina's een illustratie van de hand van Tobias was toegevoegd die mijn achternaam beeldend weergaf. Ik vond het wel een aardige grap en gaf in mijn naïveteit ook een verrijkt exemplaar aan de toenmalige directeur van het MC. Deze was echter onaangenaam getroffen en hield zich verre van mijn promotie.

Tom Koornwinder

Enkele illustraties rond de wetenschapsvoorlichting

Henk Nieland

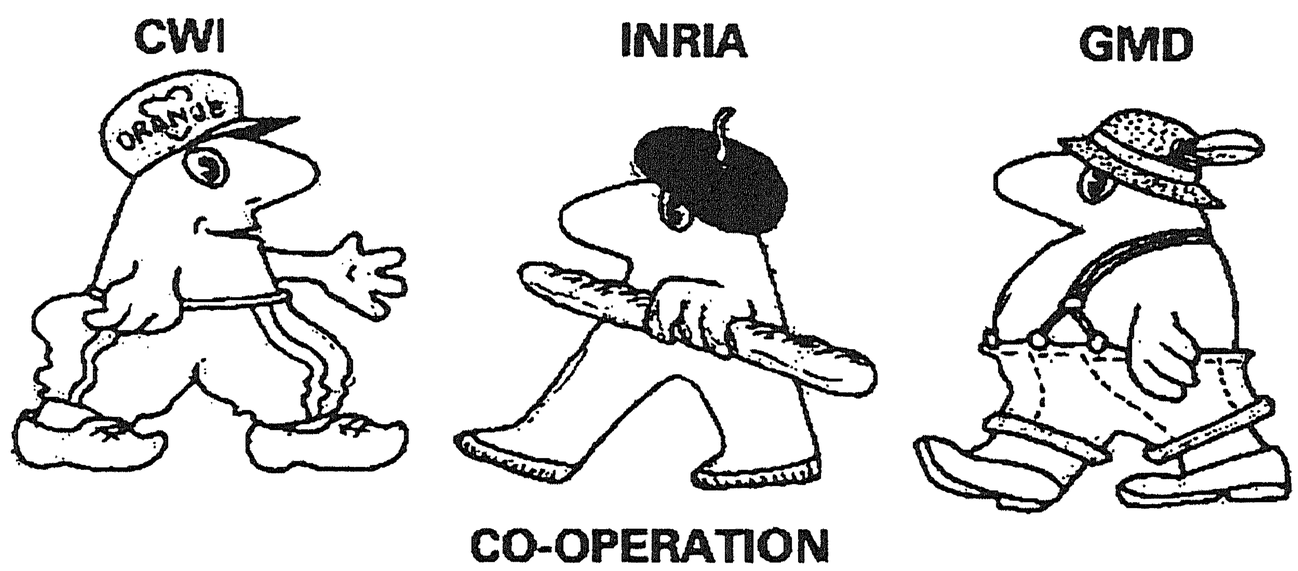

CWI/INRIA/GMD.
Ter gelegenheid van de samenwerking tussen CWI, INRIA en GMD maakte Tobias deze karikatuur. Het verhaal gaat dat het Duitse mannetje oorspronkelijk ook nog een karikaturaal snorretje zou hebben. Om de prille samenwerking met de Duitsers niet al te zeer op het spel te zetten werd het snorretje op het laatste moment nog weggepoetst.

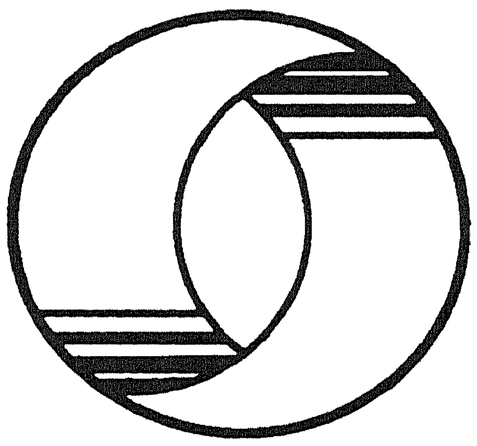

Het onmogelijke wiel.
Een variant op een oud CWI logo ter gelegenheid van het Verkeerssymposium in 1988.

Detective met loupe / Letters die het woord cryptografie vormen.
David Chaum was zonder meer één van Tobias' meest frequente bezoekers zo rond de jaren '90. Uit die tijd dateren deze twee tekeningen. De laatste tijd wordt David aanzienlijk minder vaak gesignaleerd in M034.

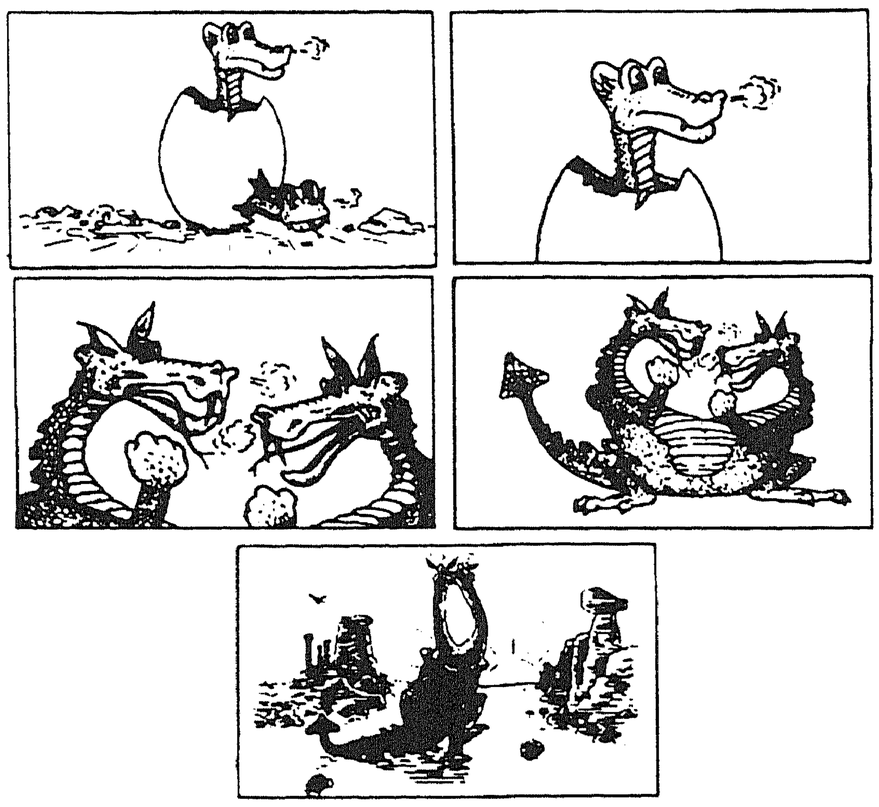

Ei met draakjes.
Ten behoeve van een voordracht van Prof. Baayen over de verhouding tussen Wiskunde en Informatica maakte Tobias deze serie. Zoals te zien valt loopt het uiteindelijk allemaal goed af. Jammer genoeg staat er alleen geen datum bij het laatste plaatje.

Jugglers.
Cover van één der CWI-Mededelingen oude stijl.

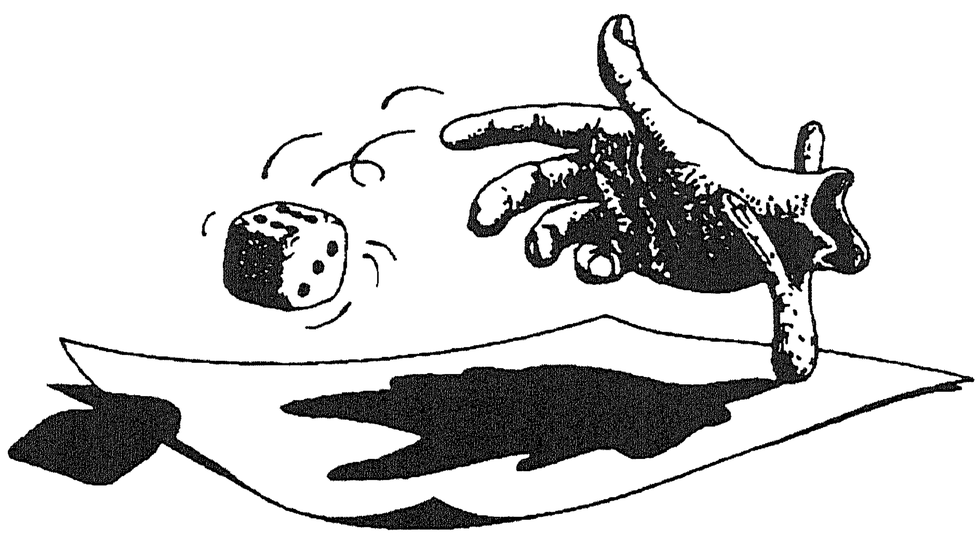

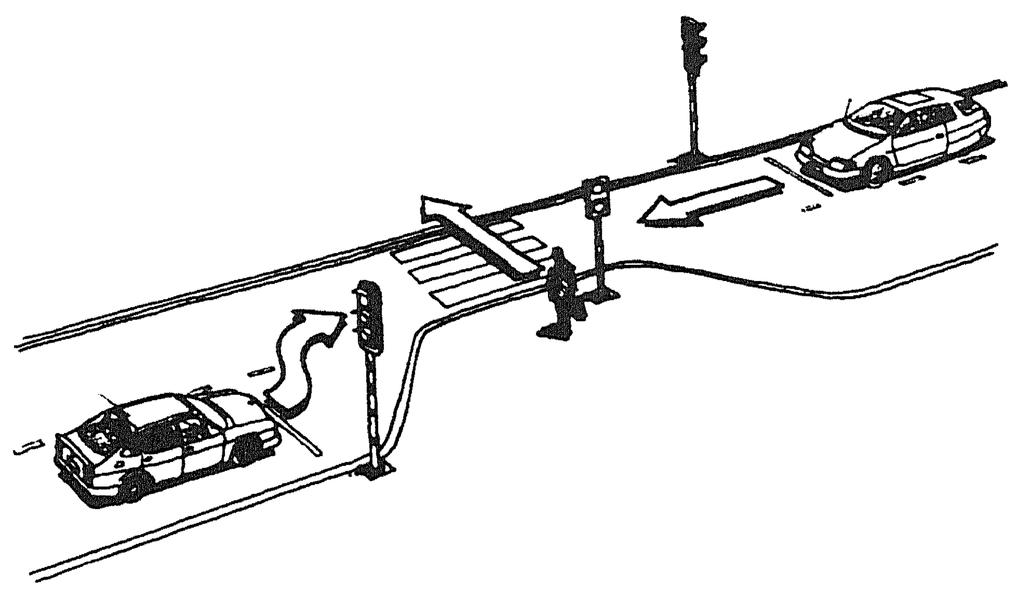

Hand en dobbelstenen / Verkeerslichten.
Twee tekeningen die vele malen gebruikt zijn om het CWI-onderzoek op het gebied van stochastiek en wachtrijen te illustreren. Ook in het Jubileumboek "Images of SMC Research" kwamen beide illustraties weer voor.

Portokabins.
Always look at the bright side of life !

Bij nader inzien, oftewel: zoek de 25

Als ik dit stukje schrijf, beste Tobias, is het 1 maart 1996, de eerste dag nadat je de 25 jaren bij SMC/CWI hebt volgemaakt. Maar ja, het schaatsen gaat nu even voor...

In die 25 jaar heb ik je leren kennen als een uiterst vriendelijke en behulpzame collega die altijd klaar staat om te helpen, maar die zijn werkstukken nooit als voltooid beschouwt voordat alles perfect in orde is. Het kan dus wel eens wat uitlopen, en het laat daarmee zien hoe moeilijk het is om kunst te organiseren. Niettemin verbaas ik me steeds weer over het hoge niveau dat je in je artistieke werk op dit instituut weet te bereiken. Ik wens je nog vele vruchtbare creatieve jaren toe bij SMC/CWI!

Bij mijn 25-jarig jubileum op 1 mei 1995 heb jij de voorzijde ontworpen van de uitnodiging voor een Symposium dat toen werd georganiseerd, en daar wou ik het nog even met je over hebben. Je hebt een vergrootglas op een bladzijde uit één van mijn rapporten gelegd (NM-N8603, September 1986) en daar het toepasselijke getal 25 mee naar voren gehaald. Althans, daar lijkt het op (Figure 1). Echter, *bij nader inzien* bleek me dat deze cijfercombinatie op de bewuste plaats in het rapport (onder het vergrootglas) in het geheel niet voorkomt (Figure 2)! Mag ik daarom dat artistieke vergrootglas van jou eens aan een nader onderzoek komen onderwerpen!

Herman te Riele

Figure 1: *Met vergrootglas*

Figure 2: *Zonder vergrootglas*

```
B3 32 479529336522992412963262 5 3E3.5E3.19.37.78801119.25648011199
 4993 482177091656805411464984 8 2E3.19.43.379.1637.2309.514970922149
RE 52 495208904930858451735015 2 2E3.19.89547681599.363823302149
 4994 485542890963396536066355 2 2E10.1279.27300391.135796392107
R3 33 485827646776727069667020 8 2E10.6911.19759.34743727852133
 4995 495560770463340153474876 8 2E5.43.151.97397.244881489521219
R3 43 509385426832269358424387 2 2E5.479.3360708713.98884939523
 4996 499911351248922859470541 6 2E3.19.43.379.1637.2309.533911324283
RE 52 513422468835692802161454 8 2E3.19.87859646783.384451739099
 4997 501567699647351639334646 5 3E3.5.13.29.103.5741.20393.8172379979
 32 501679660773348648358150 5 3E3.5.13.29.103.120610187.7934693579
 5055148828321349690081331 3 3E3.7E2.13.19.43.1091.20123.16386689149
 5060033541724201828638669 3E3.7E2.13.19.43.22034557.16342700399
 5268758485097194780768 3 3E4.7E2.13.17.53.82031.1332803633069
 5044926508299649055 7 3E4.7E2.13.17.167960519.35150865047
 5222983605027780328 2E3.19.43.379.1637.2309.546444734639
 5372566919941967 2 2E3.19.86865651599.397979144639
```

Pijltjes of zeiltjes

Dit is de ontwerptekening van Tobias voor het logo van het Netwerk Systeem- en Regeltheorie. Het geheel wordt geacht de gedachte van terugkoppeling weer te geven, of interaktie tussen verschillende systemen. Sommige mensen zagen er ook zeiltjes in. Hoe dan ook, het ontwerp van Tobias werd door de vergadering van leden van het netwerk spontaan en geheel democratisch gekozen uit een stuk of zes mogelijkheden. De ontwerptekening werd later gepubliceerd in een brochure van het netwerk waarvan de grafische vormgeving eveneens door Tobias werd gedaan. De fraai uitgevoerde brochure kwam begin 1991 uit en leverde een niet te onderschatten bijdrage aan het aanzien van het netwerk binnen de Nederlandse academische wereld.

Het Netwerk Systeem- en Regeltheorie is inmiddels opgegaan in de onderzoekschool Dutch Institute of Systems and Control, met een nieuwe afkorting (DISC) en een nieuw logo. Dat is, denk ik, het lot van de typografisch ontwerper, dat zijn werk steeds weer vervangen wordt. Niet alleen zijn lot trouwens, maar ook zijn brood. Toch is het met een zekere weemoed dat ik terugdenk aan, bijvoorbeeld, de eieren en de bladeren van het voorjaars- en het najaarsrooster, en in dezelfde categorie valt ook het logo van het Netwerk SRT.

Hans Schumacher

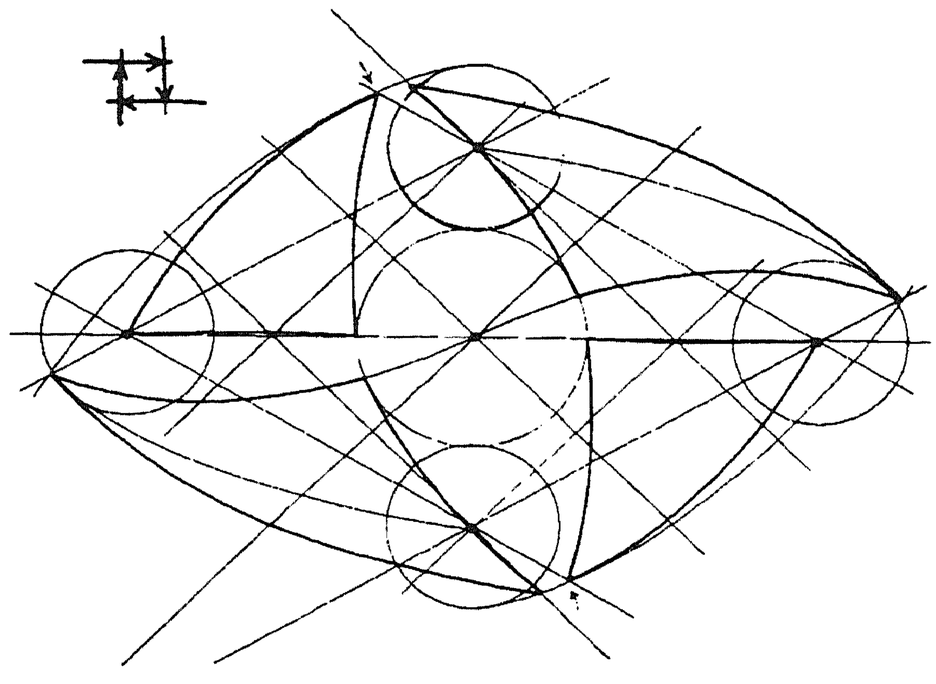

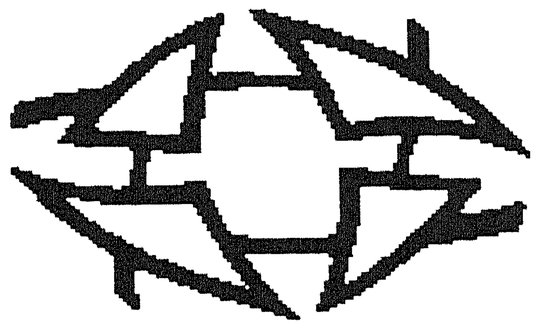

Een echte Baanders

voor Tobias

Ik zag Tobias voor het eerst op de trap in het oude MC. Hij had grijze bontlaarzen aan. "Dat zijn geen laarzen", zei hij, "Dat zijn mijn voeten". Hij was duidelijk anders dan de andere MCers en terug in de bibliotheek vroeg ik: "Wie is die arrogante jongen op de tweede etage?" Ik zal niet zeggen dat arrogantie in het oude MC niet voorkwam, maar het was wel heel zeldzaam en mijn collega's kwamen dan ook terecht niet verder dan Jan Karel Lenstra. Een van die collega's had ook door dat Tobias anders was. Goddank waren er in die tijd nog geen postvakjes, wat de onderlinge contacten enorm bevorderde. Als er een nummer van *De Graficus* was aangekomen, ging zij hem dat persoonlijk brengen en kwam na een tijdje zwijmelend weer terug. Ik moedigde dat contact aan, maar ik was daarbij, in tegenstelling tot mevrouw Reckman die zuiver voor de sport koppelde, niet onbaatzuchtig.

Ik sta bekend als conservatief. Ik zit nog altijd op een bijna vijftig jaar oude donkerrode Gispen stoel en ben bereid me eraan vast te ketenen als ik binnenkort aan het nieuwe meubilair moet. Iets waar ik me ook met hand en tand tegen verzet heb, is de invoering van de telefoon met druktoetsen. In het model met draaischijf was in de schijf ruimte voor een papiertje met het toestelnummer. Waar ruimte is voor een papiertje, is ruimte voor een tekening. En zo kwam het dat sommige MCers een Echte Baanders in hun telefoon hadden.

Daar had ik nou die collega voor nodig. Tobias had me wel een tekening toegezegd, maar als ik vroeg hoe het ermee stond, had hij het net ontzettend druk met het ontwerpen van een nieuwe stijl huismemo. (Wist u dat al zijn ontwerpen voor memo's tezamen een afstand bedekken van Leeuwarden tot voorbij Bartlehiem, inclusief kluunplaatsen?) Maar toen ik bij mijn collega begon te zeuren of zij eens wou zeuren, had ik weldra een fraai uiltje in mijn draaischijf. Bij het verdwijnen van de oorspronkelijke lijst heeft Tobias het heel mooi ingelijst en het behoort nog altijd tot een van Knorringa's meest geliefde bezittingen.

Op de reünie onlangs merkte ik dat ik niet de enige conservatief ben. "Wat is dat nou, SMC?" zei iemand verontwaardigd, wijzend op onze naamplaatjes. "Het is MC!" "Nee", wist een ander, "Stichting stond er altijd voor, daar had Tobias zo'n mooie Sigma van gemaakt". Met zijn vinger tekende hij het oude logo in de lucht. "Dat was een heel mooi logo", zuchtte een van ons. "Ja!" beaamden we allemaal, en er viel een stilte waarin we dat slachtoffer van de vooruitgang betreurden.

Joke Sterringa

Tobias, de artvogel boven de Bèta's

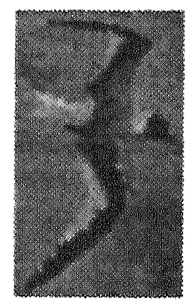

ββ β ββββ β βββββ

Een schuw wezen met slobbertrui en ongekamde haren dat zich op lichtgrijze schoenen met spekzolen vlak langs de muur door het gebouw spoedt. Aan dit beeld voldoen de β-wetenschappers, de collega's van Tobias. Het is dan ook niet moeilijk om Tobias te vinden op het CWI, met zijn zorgvuldig gekapte haren en dag-in-dag-uit-met-dagcrème-behandelde kop. ('Als vrouwen elke dag verzorgingscrème gebruiken, waarom mogen mannen dat dan niet?' (T.B. op 16-3-'95).) De Alpha Spider of Buick Segal hebben buiten zijn aanwezigheid dan al verraden, tussen de Opel Escorts en Ford Fiësta's. Op feestjes van het werk is de charmeur met zijn vlotgesneden 3-delig kostuum ook snel gevonden.

Kom je aan zijn Buick, dan kom je aan Tobias. Voor menig onderdeel heeft hij een bootreis over de oceaan moeten betalen, maar het is en blijft een perfecte auto, ook al houdt hij van een slokje. Als God in Frankrijk zit Tobias in zijn auto, die zijn rijstijl - naar eigen zeggen - een stuk rustiger heeft gemaakt. Men vermoedt een verband tussen deze rijstijl en het steevast overal te laat komen, maar dat terzijde.

Uiteraard mag op deze plaats de schaatssport niet onvermeld blijven. Tobias heeft zijn passie voor het lange-afstand schaatsen middels een verhaal in het Personeelsblad ook aan de schrijver dezes (s.d.) overgedragen. Hoewel het geen teamsport is, motiveert het treintje rijden en samen trainen enorm. Het afgelopen jaar onderschrijft deze stelling. Terwijl de jubilaris zich eigenlijk in een fysieke midlife crisis had moeten bevinden, werd hij lid van ijsclub de 'Amstelbocht' en door Cees onder handen genomen. Een enorme progressie en een p.r. op de 200 km waren het gevolg. Gelukkig werd hij niet eerder lid van een club, anders had s.d. hem nooit bij kunnen houden. Het tweede sociale aspect van het schaatsen wordt gevormd door het oeverloze ge-ouweneel over materialen, wereldrecords, techniek en het weer. De - meestal mislukte - pogingen om de pracht van een toertochtervaring onder woorden te brengen, vreten ook tijd. Eén en ander wordt onderschreven door de vele contacten die Tobias opdoet tijdens het schaatsen van een 200 km tocht in het buitenland.

Tien rondjes lang gaat Tobias er fanatiek tegen aan op de Jaap Edenbaan. Deze prestatie wordt vervolgens in een grafiek gepresenteerd, waarvan de pracht recht evenredig is met de geboekte winst op s.d. Toch loopt het beeld van de stoere schaatsbonk zo nu en dan een deukje op. Voorafgaand aan een C3-marathon beweerde Tobias dat hij niet mee kon doen vanwege een aangeboren afwijking aan een spier in zijn bovenbeen, die een bocht schaatsen onmogelijk maakte. Het feit dat hij de afgelopen veertig jaar moeiteloos bochtjes draaide, maakte deze uitspraak ietwat verdacht.

De vriendschap tussen Tobias en s.d. zal hun nog veel tijd gaan kosten. Door een meer dan gezonde eigenwijsheid van beide kanten, werden reeds vele debatten gevoerd. Vele zullen volgen, ook al omdat een scala aan onderwerpen nog niet voldoende aan bod is gekomen, waaronder de Kunst met stellingen als "De wereld is als een circus, met vele open deuren, onmogelijke schaakstellingen en tafels die het zicht erop belemmeren".

Jacques

Sleutelgeld & T. Baanders

In 1973 was ik naarstig op zoek naar een appartement in Amsterdam, na in te wonen bij familie in de Bijlmer. Elke avond na twaalven spelde ik in het café de advertenties uit in de Telegraaf van de volgende dag (dezelfde bezorger op zijn brommertje schuimt geloof ik nog steeds de cafés af).

Na veel proberen was ik één van de eerste gegadigden bij een zolder twee hoog achter op de Keizersgracht 720. De ruimte was 15 maal 5 meter (op de grond), in gebruik als fotostudio bij de heren Vet en Anonymous, en in onderhuur van een dame die op de Churchilllaan in Zuid woonde (of een straat genoemd naar een andere geallieerde leider. De zolder, afgeschermd van de dakpannen door platen zachtboord, deed zoiets als *f* 180/maand. De oude dame die het achterhuis sinds 1943 huurde (oorspronkelijk als naaiatelier) betaalde zelf ca *f* 90/maand voor dat gedeelte.

De heren Vet & Co wilden mij graag de zolder overdoen tegen een sleutelgeld van *f* 2500. Indachtig het maxim "als het maar groot en goede lokatie is" ging ik op hun aanbod in. Tot mijn verbazing zag ik hier en daar oude en nieuwe MC logo's rondslingeren. Bij navraag bleek onze goede T.B. een veelzijdig ontwerper: behalve gevierd realistisch kunstschilder had hij ook ontwerp associaties met Vet & Co. De inrichting van de fotostudio daarentegen vertoonde geen ontwerphand. Het uitzicht op een magistrale kastanjeboom had daarentegen niet beter gekund. Nadat ik via de kunstzinnige T.B. entree op deze aangename lokatie maakte, werd ik vier jaar later door de krachtige onroerend goed hand van de in deze branche bekende en gesmaadde Gerard Bakker verwijderd.

Paul Vitányi

Bijlagen

25

ART

Tobias onder stress

Stichting Mathematisch Centrum

Vijftig jaar

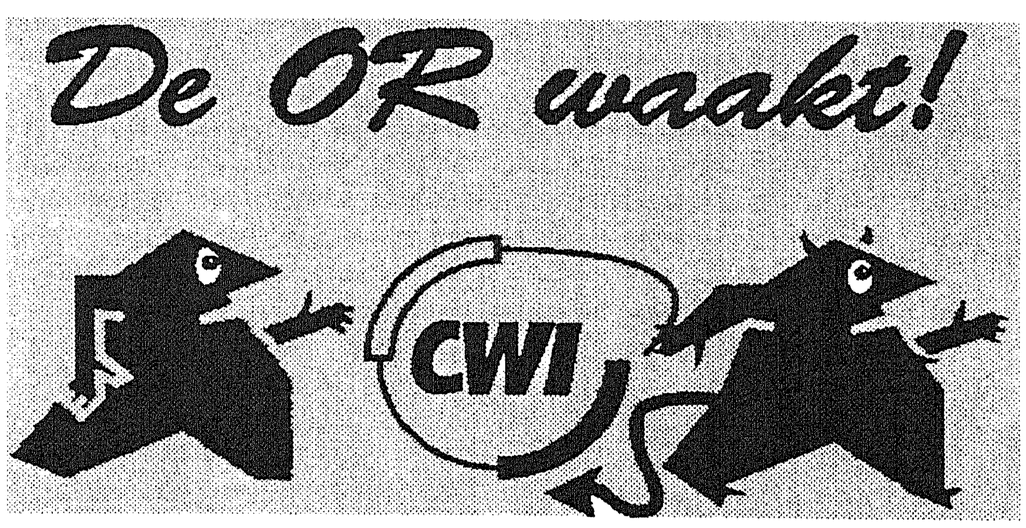

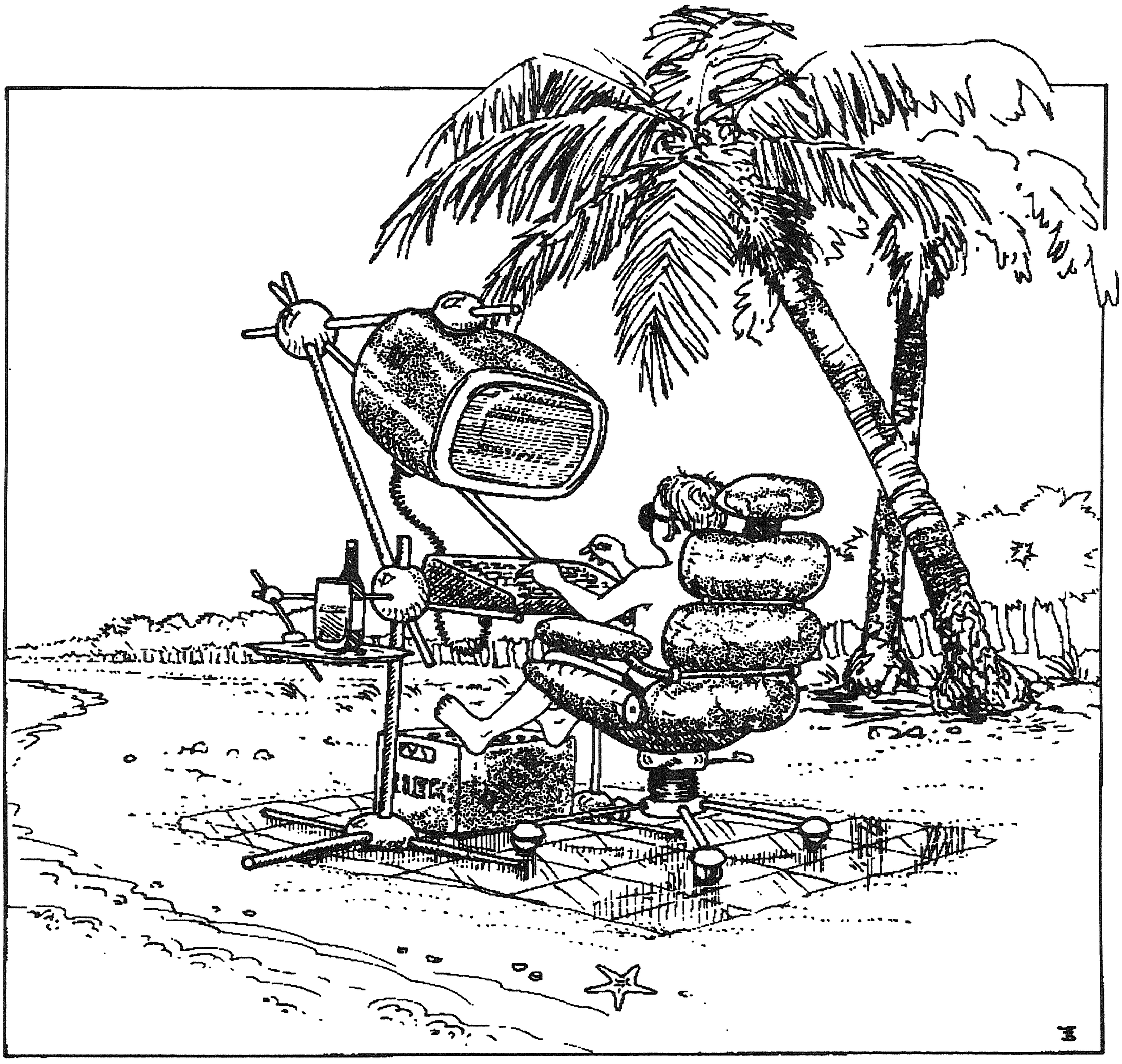

Werkplek anno 1982 volgens Tobias

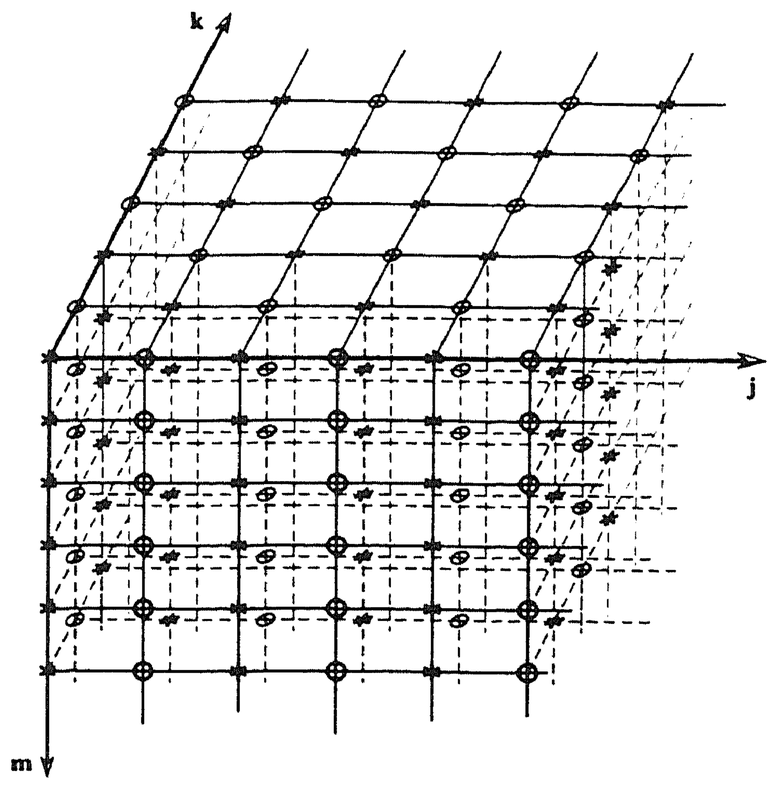
k
j
m

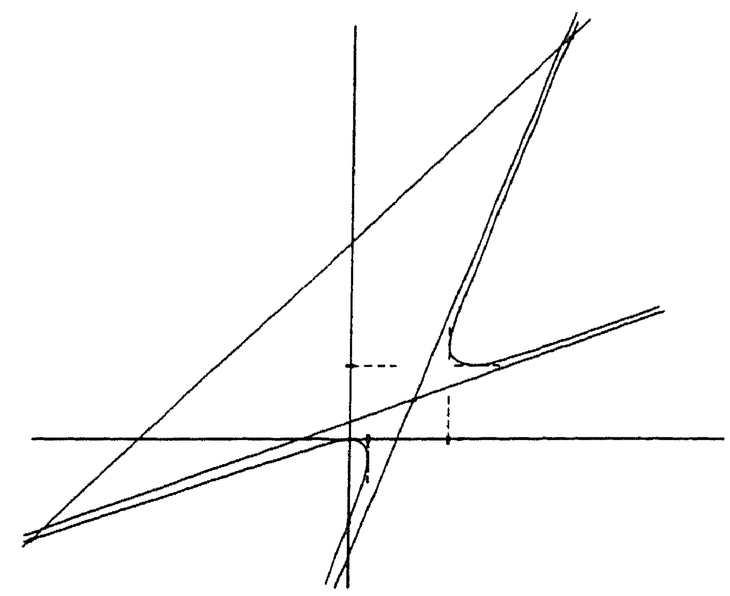

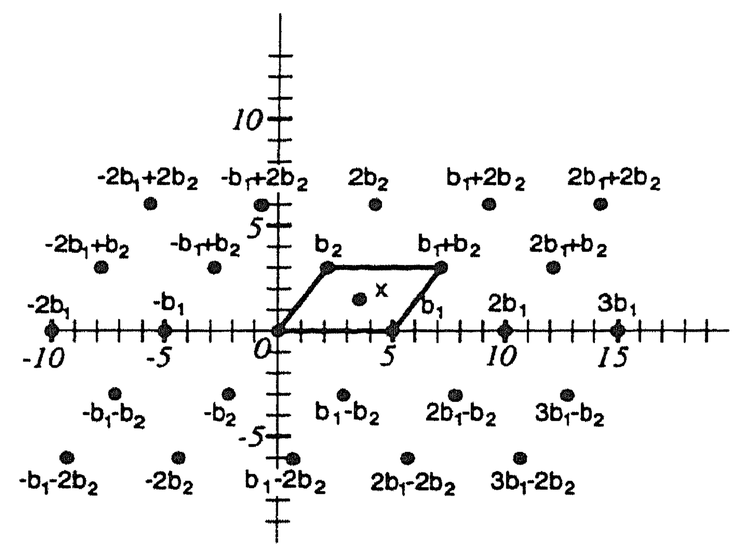
10
5
0
-5
-10
-5
5
10
15
-2b1+2b2
-b1+2b2
2b2
b1+2b2
2b1+2b2
-2b1+b2
-b1+b2
b2
b1+b2
2b1+b2
-2b1
-b1
x
b1
2b1
3b1
-b1-b2
-b2
b1-b2
2b1-b2
3b1-b2
-b1-2b2
-2b2
b1-2b2
2b1-2b2
3b1-2b2

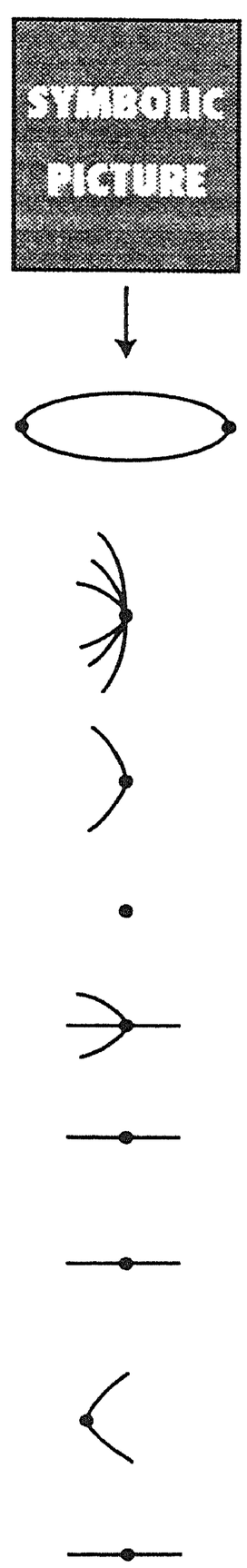
SYMBOLIC
PICTURE

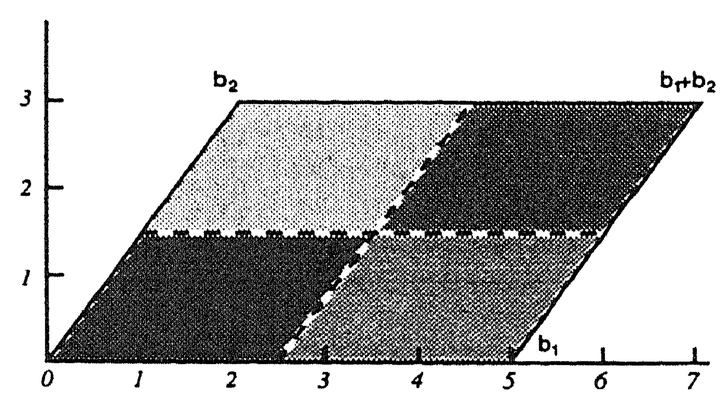
b2
b1+b2
b1
0
1
2
3
4
5
6
7

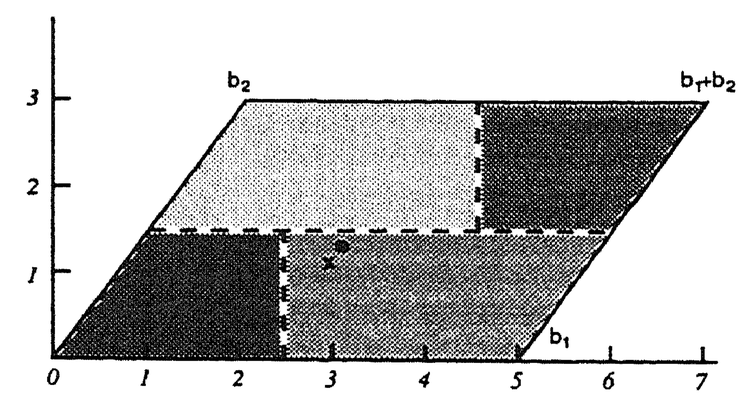
b2
b1+b2
x
b1
0
1
2
3
4
5
6
7

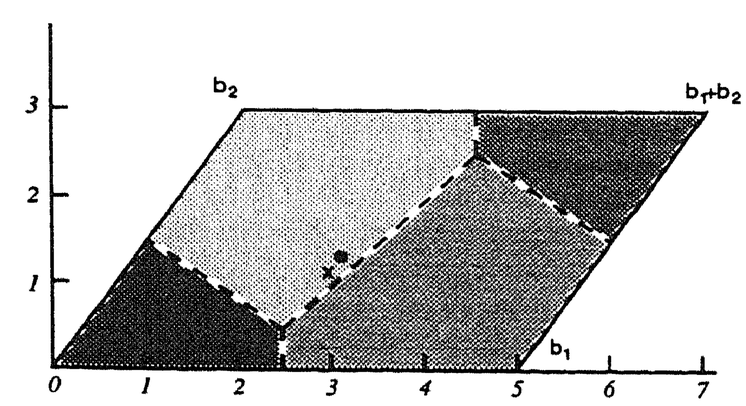
b2
b1+b2
x
b1
0
1
2
3
4
5
6
7

CIGARETTES
20
NIET-ROKERS LEVEN GEZONDER! DUS..OOK VEEL LANGER.

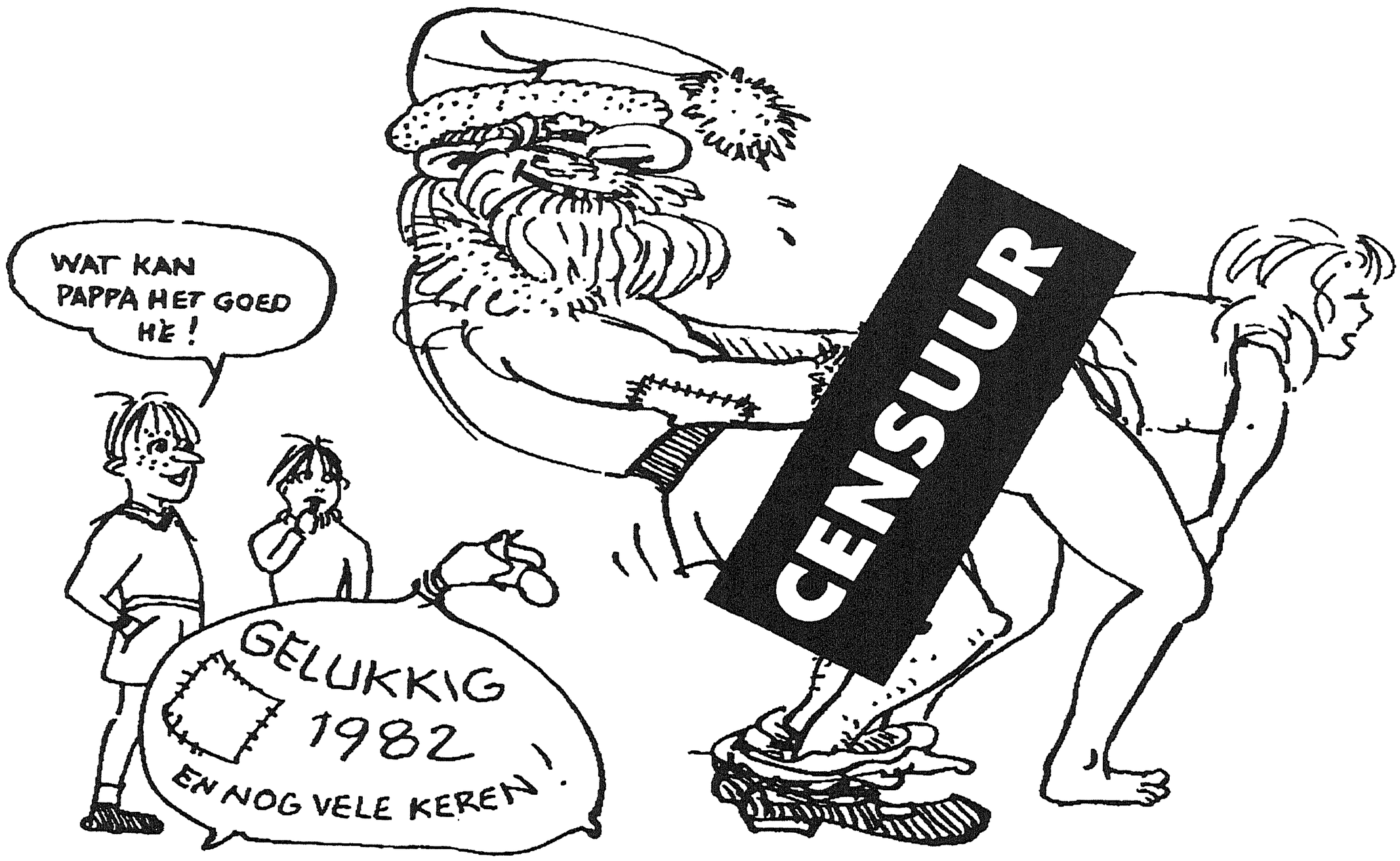
WAT KAN PAPPA HET GOED HÈ!
CENSUUR
GELUKKIG 1982
EN NOG VELE KEREN!

Onze rommelkont

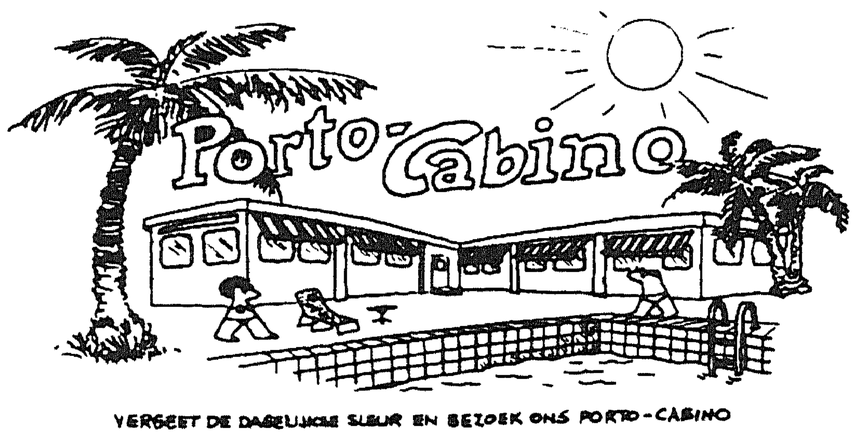

De Porto Cabins

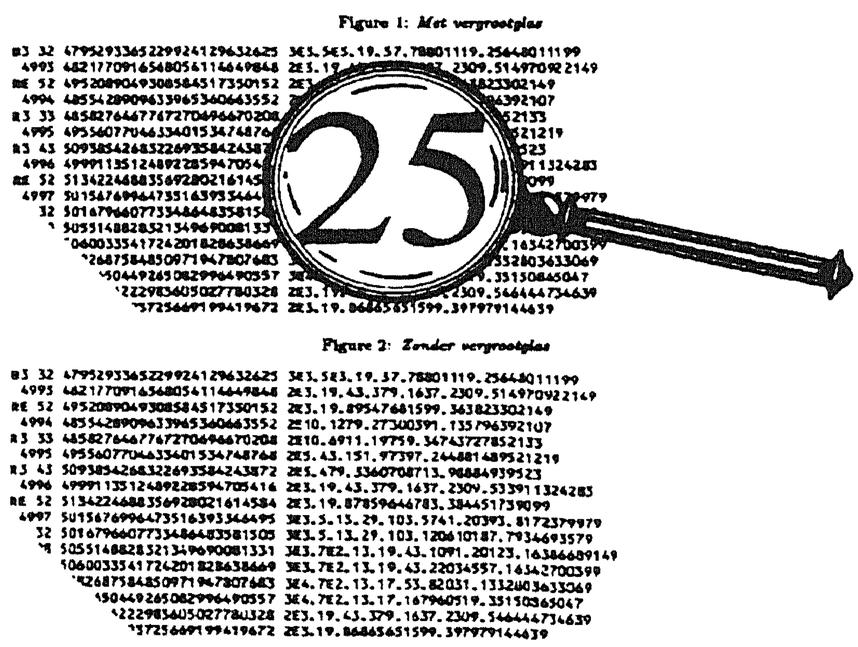

Figure 1: *Met vergrootglas*

Figure 2: *Zonder vergrootglas*

Herman 25 jaar SMC

De nieuwe OR voorzitter

Cryptograaf

De Muis en de Olifant

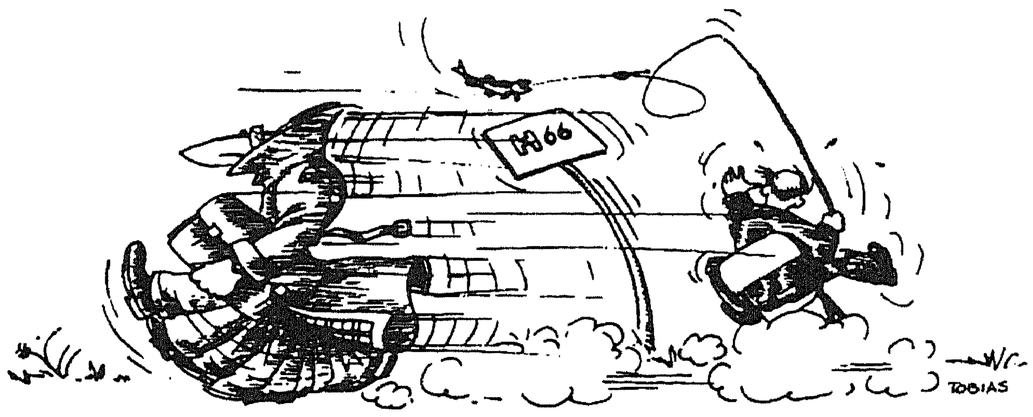

Afscheid Jan Nuis

Bijeenkomst Wijze mannen

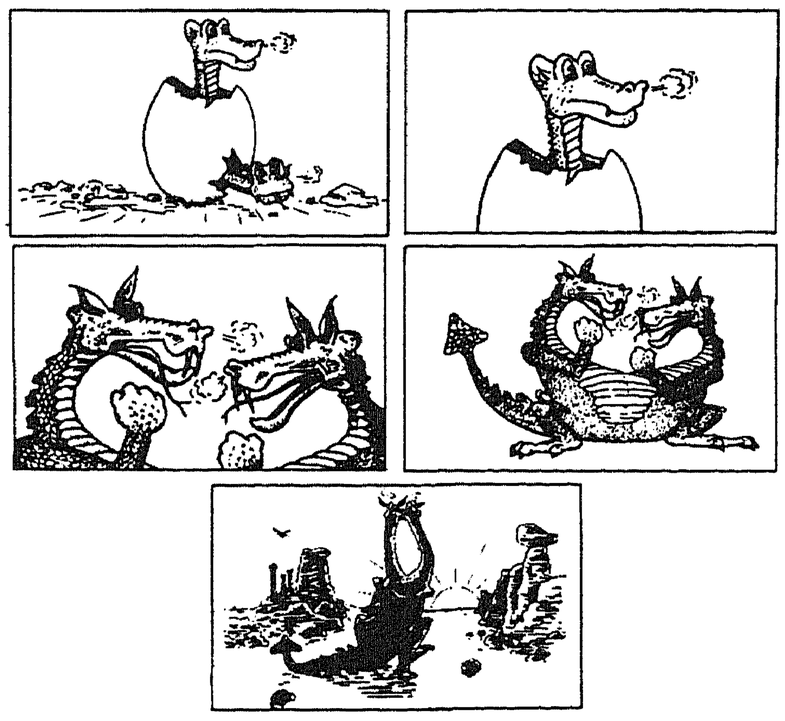

Synergie W&I

NIEUW ARCHIEF VOOR WISKUNDE

WIN

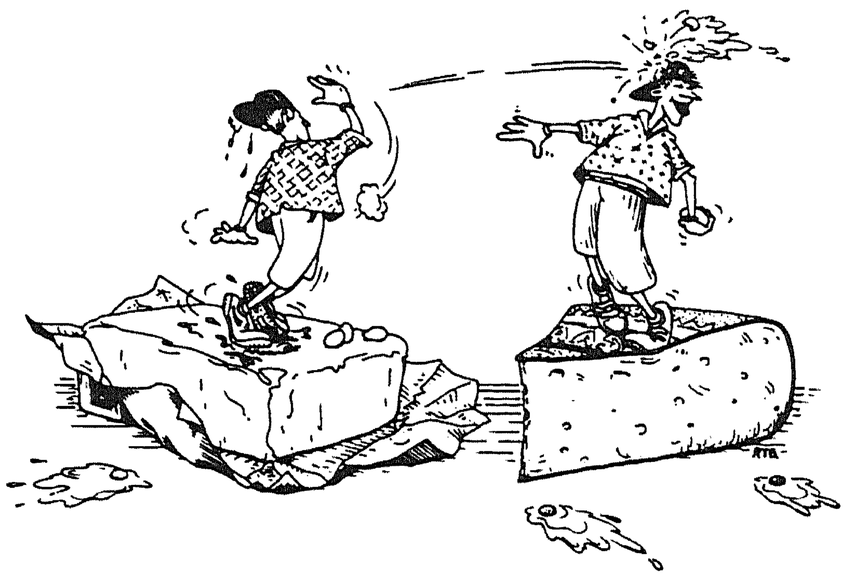

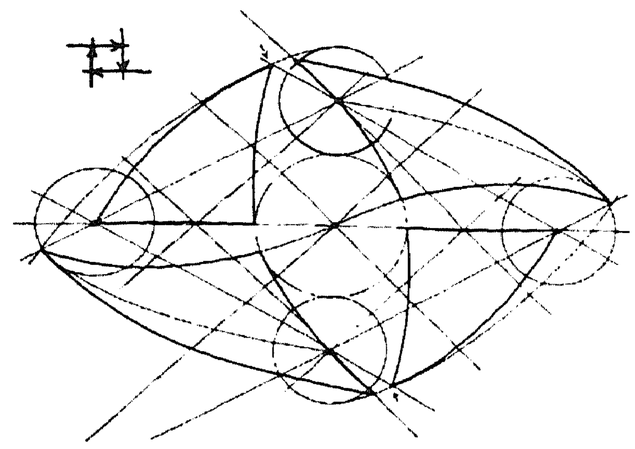

Vierkant voor de Wiskunde

SION
Stichting Informatica Onderzoek in Nederland

WTI

ITW Industriële en Toegepaste Wiskunde

Q-passport

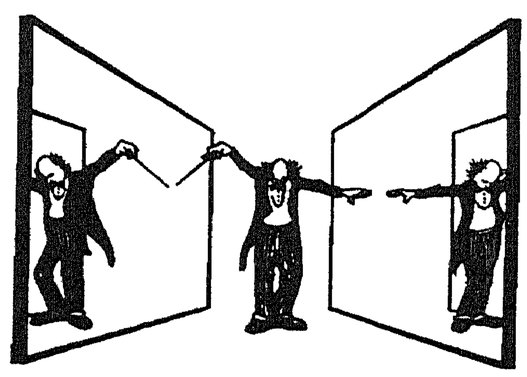

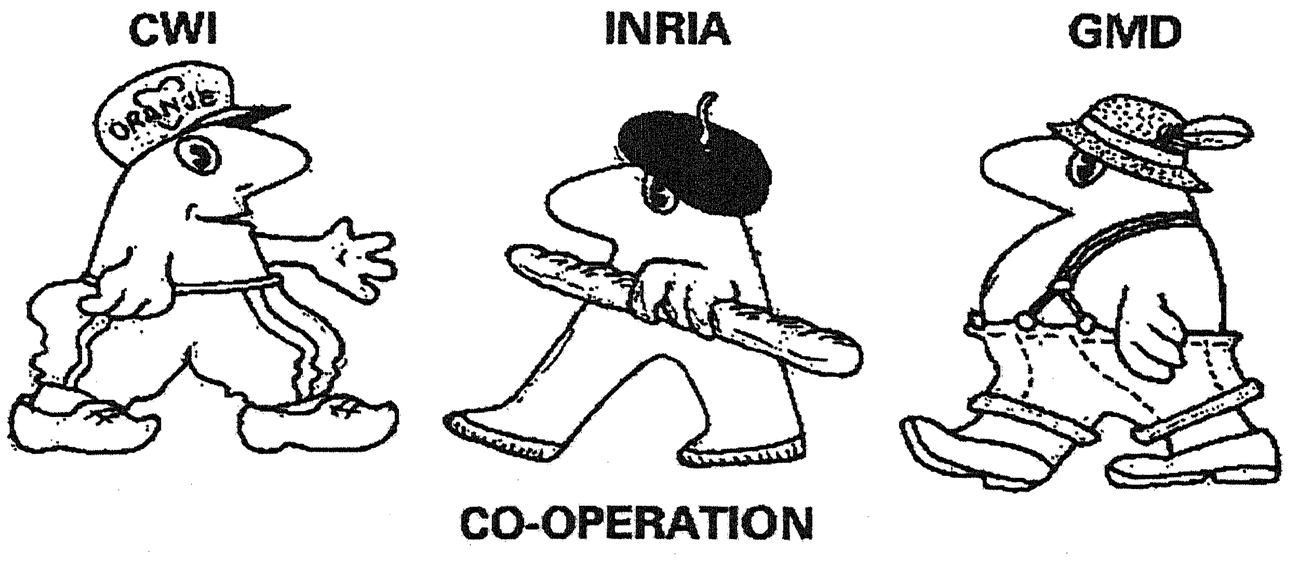

Op 1 maart 1996 is onze collega Tobias Baanders
25 jaar bij de Stichting Mathematisch Centrum in dienst.
Dit 25-jarig jubileum wordt iets later gevierd omdat Tobias
ook dit jaar weer deelneemt aan de alternatieve Elfstedentocht
in Finland.

U bent van harte welkom om samen met Tobias het bereiken van
deze mijlpaal te vieren, onder het genot van een hapje en
een drankje, op:

vrijdag 22 maart 1996
in de WCW-kantine
van 16.00 tot 17.30 uur

Francien Goudsbloem
Hoofd FAD

Wilt u svp nog even doorgeven of u komt ?
E-mail: josi@cwi.nl

Alvast bedankt.